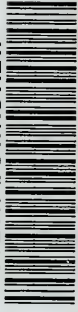

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 06 14 09 014 1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

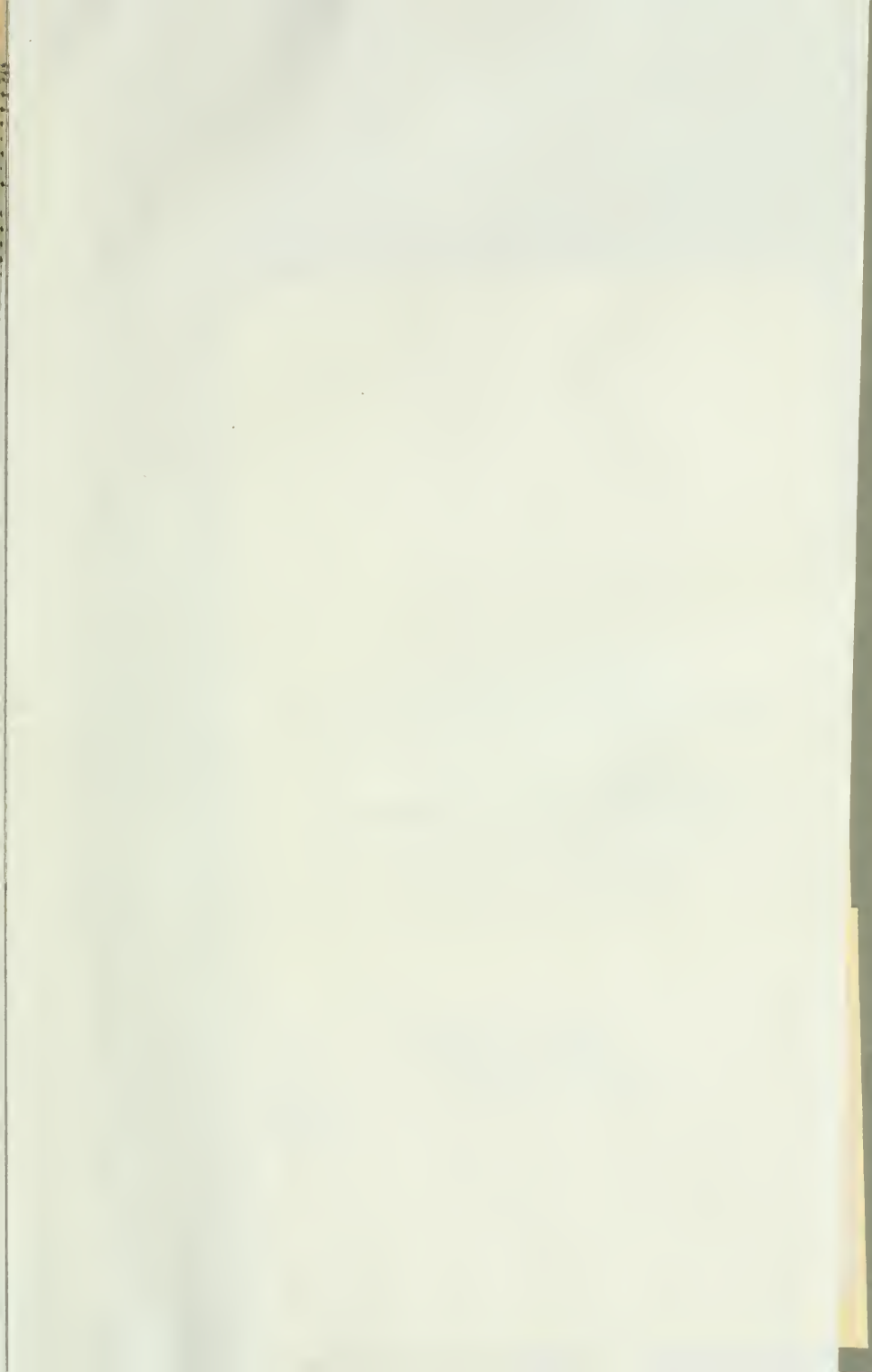
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BM
645
R45A4
1903

Alkalai, Judah
Goral la-Adonai

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

ספר

גורל רה

ה' מנת חלקי וכוסי אהה תומיך גורלי, כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, הבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי, אשר ברת את אברהם ושבועתו ליצחק ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם לאמר לך אתן ארץ כנען חבל נחלתכם.

חיברו

הרב הגדול המובהק מו"ה יהודה בר' שלמה חי אלקלעי זצ"ל אב"ד סעמלין במדינת סערביען, נדפס על ידי המחבר פעם ראשונה בוויען בשנת תר"ז ופעם שנית באמשטרדם בשנת תר"ח, וכעת נדפס שלישיה על ידי ר' שמואל צבי וועלטסמאן מקאליש

ווארשא

נדפוס ר' אפרים בוימריטטער נ"י ברחוב דויקע 44

שנת תרס"ג לפ"ק

СЕФЕРЪ ГОРЕЛЪ ЛАДАШЕМЪ

т. е. Жребіи Бога.

соч. раввина Іегуда Алкалей.

Типо-Лит. Ф. Баумриттера, Дикая 44.

ВАРШАВА 1903

Дозволено Цензурою
Варшава 14 Января 1903 года

849
645
R45A4
1903

דאיתו ונתן אל לבי לעמר את הקונטרס הלז במכתבי גדול ארונו הער ירום הודו ויגדל כבודו .

שיל"ת

פה לונדון הבירה ב"ג למכ"ו התר"א לברו"ע .

שלמי השמים והמערכה יצו את החיים ואת הברכה על ראש הרב המופלג מו"ה
שד"ת בן שלמה חי אלקלעי אב"ד בקהל ספרדים סעמ"ן יע"א נ"י לעד ויזכה
לראות בביאת הגואל כו"א .

שד"תיו המזהירות גם מחברתו הנעימה [מנחת יהודה] אשר תוכה רנופה
חן וכבוד הגיעו אלי לנכון ובאתי בטורים האלה להביא לפניו את
מנחת הודתי על כל דברי הברכה אשר יצאו מפיו לכבודי ואני הפלתי לאל חי
שגורם כל ממשול מקרב עמנו וירם קרנו מעלה מעלה למען יודע בעמים
כי ה' בקרב מהננו ובל יסופו עוד לעשות רעה עמנו אלה דברי מוקירו .

משה מונטיפיורי

ס"ט.

בעו"ה

פה לונדון כרשת בא התר"ח לברו"ע .

דב טוב וברכה על ראש ההכם המוכהר בנימוסין דאורייתא טוהר"ר יהודה בן
שלמה חי אלקלעי ה"י בק"ק סעמ"ן יע"א .

שד"תיו הנחמדות גם ספרו היקר קול קורא הגיעוני לנכון ושמתה בקראי
את דבריו דבריו חן על גאולה ישראל. ואני הפלתי לאלהי טרום לרדם על
שפתי עמו להחזירם בהשובה שלמה . למען ידעו כל עמי הארץ כי שם ה'
שקרא עלינו . יזו ה' עם בית ארוני להרים קרנו מעלה מעלה כהפין
מוקירו הנאמן .

משה מונטיפיורי

ס"ט.

דרישת שלום מאיש תבונות בישראל גדול שמו אלכירש
כהן יצו לשמו ולזכרו תאות נפש עבדו. המחבר

בע"ה

ליך החכם הודש בדברי תורה והוציא מהם נחמות ובשורות טובות לעמו, ר' יהודה אתה יודוך אחיך, תקוה לא נאבדה מישראל, לא יסור שבש סופר מיהודה, ומחקק בונה ודעת מבין רגליו, כן דברי קמן נבונים מיחל לישועת אלהינו ומצפה לנס השם ותברך, הצעיר אברהם בן כ"ה שמושון הכהן י"ל - כתבתו פה פארים יום ג' י"ט טבת תר"ח לפ"ק.

מליצה נאה ומתודרת, והנ"ה היא מדברת, הזמירה היא ושו"ררת, מלהבת הלכות באש האהבה בוערת, לידיד נפשי המדת לבי, ושלחבת אהבתו מלהטת בקרבי, הרב המיפלא וכבוד ה' מלא, כמוהר"ר ראובן ברוך יש"ל גריא אולם, כתאות נפשו ונפש נאמן אהבתו - המחבר.

מיום הורד עדיו הפארתינו, מיום שטרופ מורפנו מבין שדי אמנו ומחר"ר הנהגנו, היא ארצנו הקדושה, אבן הראשה, כחמד עינינו, כסה הענן והחשך את ארץ צבי ישראל, לא עוד ראתה אור יהל, עולליה הלכו שבי לפני צר בין תימן ומגדיאל כדל שואל באין תומך ומנהל, בין הערביים יאהל: - חדל לספור אה כל התלאה, טח"לה נוע"ה, במאורה צפעונים, בין מזכרים וקונים, עלינו עברו המים הזדונים: כאשר יגוד דקנה במים בכא סער ורוח - ובהשקט המער על משטרתו ישיב יפריח, - כן אוסתנו העניה, בבכי נהרות צלמות וציה, לפני צריה כפף ראשה כאגמון ערו עבר הזעם - והנס בבית שלמו"ן נצנים כרמק, - לא כן בעמים גם כי היו נזכרים וכאלונים חבון, בעת נגזר עליהם אסון. נעקרו סמקיסם ונצמתו, אין עוד זכר למו כי המז נברחו, איה אומות הקדומות? ספרוים, רומיים צדונים וחתים אשור ועילם, ? - בא סנחריב ובלבל את העולם, לבד ישראל נפן פוריה, בין העמים שרויה, בכל פאות ורויה, היא נשאה כסלת נקיה, בואת הבחנו כי אצבע אלהים היא - נואלנו חוק נודע בגוים ישובו והפלאי - הו! מישפחת הפלואי; -

קצבי אורי בתולה ישראל בני עתה קרני שמשך יופיעו לאט לאט בתוך הערפל אשר עד הנה כסה שנאת הרת — לא עוד יקרא לך עוזבה בני בליטה, **בי** לך יקרא חפצי בה ולא רצך נעמה — שאי סביב עיניך וראי מלכים אדירים **ביקרתם** בונים הרבוהך ושטמוהך שוי נציבים מטלכי האדמה מתימן צפון ומים **הריבו** גם תוך עיר קרשנו, המה באו ראשון לכל בית יוסף להקים גדריה ולאסוף **נתחיה** אליה — ולטה אהם גבירי ישראל מזהשים לכא לעזרת ה' בנבחרים **בעולם** אנשי השם השר המפסר סיניור מונטיפיורי נ"י והשר המפסר ס"י בארון **דומשילר** נ"י והחכם הנפלא בעמו ס"י אלכירפ קאהן נ"י שלשה נסוכי ישראל **הוקמו** לאות ולמופת על בני ציון היקרים הון ועושר אשר חנן ה' אתכם לכם **יאה** היא כי בכס בחר ה' להקים אנו אמנו היקרה מעפרא ולהראות בעמים **בי** חלה גם ילדה ציון את בניה — יאה לבנותם היקרים המסולאים בפז — הלא לכם לב לדעת ועיניה לראות מבני יפת יון זה כמה מאות שנה נגרשו מנחלת **ארץ** מולדתם, והם לא נחו ולא הרגיעו עדי הוקם על ידי מלכים אדירים שם **ממשלהם** — הלא תרעו הלא הבינו כי המלכים האדירים אשר באירופא רוח ה' **משח** אותם על כן מלכי חסד המה מלאים רוח דעת ויראה ה' — נא אחי ! **נשים** נא שקים במהנינו ולפני ככא מלכותם נפיל נא תחנתנו — לאמר הנו לנו אחווה בנהלת אבותינו בתוך אחי אבינו — בדמע לב נושא לבכנו אל כפים **לאבד** אנא הנו פדיום וכופר קחו וכמאו וכמקדם נחנו נעבוד, רק יקרא עוד **שכנו** על ארצנו אסוף נא את חרפתנו — הא לכם זרע קודש עצה הנכונה זו **נמא** דרך ישרה לחפזין קרבת אבינו שבשמים לעורר אהבה כלולות דודת ארצנו **הקדושה** — על כל הרברים והאמת האלה — וירד יהודה מאת אחיו דין הוא **גדר** אך הרעיון ובר לבב החכם השלם והבולל חן ערכו מי יטלל כמיה"ר יהודה **אלקלעי** נ"י חכם בקה"ע זימלוינ"ע"א הוא לבדו מיהר אחיו נכנס בעובי הקורה, **יום** שבטו לסבול טלמולא דנכרא לסכוב את ארץ אדום לרבר על לב שרי **צבאות** ישראל המתנדבים בעם — היא לבדו אכף ברוחו פי שנים תלי הלים **סמקדאי** קודש וכל רו לא אנים ליה מאמרי רו"ל לכולם אסף כעמיר גרנה ויפוזו **גדעו** ידיו לחברם ולהדפיסם, כולם נאמרים כצדק כאשר קריתו ושתיתי מבארז **מים** חיים ובאו אל קרבי כטל החיה — אל"קלעי לבכו הסנתרתו וכאח לי **רחסתיו**, על כן יצאתי לשחר פני הדר כבוד אצילי ישראל גריו"ו להתמכו ולסעדו **על** קבלו כסבר פנים יפות ולחננו ברב חנינא — כי באמת הוא כלי טחויק ברכה **לשאוב** על ידו ממעיני הישועה — בו יחוו לב בויער ברשפי אש שלחבת יה — על **ארצנו** הקדושה תוכב"א לא ינוח ולא ישקוט עד יצא כנונה צדקה בעת לחננה, **כי** אז יעיר ה' רוח מכרום על מלכי חפר גבורי כח להקים מאמר חזיו וטרע **בנים** זרעם וכו' ולך יקרא דרוינה עיר לא נעזבה, לא אפון כחסדם הגדול, כי **עשו** יעשו עם הרב הנ"ל אך טוב וחסד למען שמו הגדול החתום בשמו ולמען **ציון** כי דורש הוא לה, והפלתה הפלת עני אל ה' אחתנן ישמע ה' קול יהודה ואל **עמו** תביאנו ולדבריו יחננו כיר"א : כ"ד ה"עיתר פה ויון קרית סלך רב יע"א **בו"ב** אלול שנת ושמהי פקדתך שלום ולננשיך צדקה לפ"ק :

ה"ק ראובן ברוך יצ"ו

הגם כי מעולם טמנתי ידו בצלחת וקסתי במשפחה, לכל אבוא בכתובים להרר פני איש, אכן לאיש אשר אלה לו, עצור במלון עבורו מי יכול כי הנה מוכ"ז הנוכחי ה"ה הרב המיפלג וכו' מו"ה יהודה אלקלאי, בעל מחבר ספר נחמד ונעים בשם יקרא ספר חיים: ואנו עיינתי בו ומצאתי בו דברים יקרים מפנינים ומדרשי חו"ל הנאמרים באמת, והיה לי ממנו קורת רוח ק"כ הרהבתי ע"י לבקש עבורו מכבודם שיקבלו ממנו הספר היקר הזה בספ"י וישראל לו ג' גולדו כראוי וכנכון וגדולה צדקה שמקרבת הגאולה ובפרט לסמוך ולהתחזק ידי ה"ח ולהיות האמת נהדרת באתי על החתום בסדר ראה אנכי נוהג לפניכם היום ברכה שנה גמילות חסדים לפ"ק.

נאום ה"ק לוי יצחק הפ"ק באקארעשט יע"א.

נאום ה"ק יעקב מאיר בכמה"ר אליהו הפ"ק הנ"ל יע"א.

פארצינגער דיעועם הערר יהודה אלקלאי, חכם דער איזראעליטישע געמיינדע צו זעמלין, האט איינע קליינע בראָש רע „גורל לה" הערוסגעגעבען. דא איבער דא ערלאָזונג איזראעלס מעהרערע ניטצליכע אונד בעאכטענסוועהרע בעמערקניגען ענטהאלט. אינדעם ניר נון הערר אלקאל אי אויך זאנסט אלס איין אכט ננסוועהרטהער טאגן בעקאנט אזט, קאגן איך ניכט אויפהין איהן אללע טייגען בעקאנטען אונד פריינדען צו עמפֿעהלען.

וויען 26 אויגוסט 1857.

אלעזר הארוויטץ אב"ד.

בעצוננעהמענד אויף פֿארשטעהענדעס שרייבען דעם ווירדיגען ראבבינערס העררן הארוויטץ צו וויען נעהמע איך אין פֿעראנלאסונג דא מילדע מיינער גלויבענס געזאכטען פֿיר דען ווירדיגען איבער רייכער אין אנשפרוך צו נעהמען.

ברעסלא 15 אויגוסט 1857.

טיקטין.

עס האט צו אללען צייטען איינצעלנע, עדלע טאָנער גענעכען, דיא איהרע גייסטיגען אונד ליבליכען קראַפֿטע, איהרע אוינאייגענטיגקייט אינער איהרען אייפֿער דער וואהלע דער קאנפֿעסיאנעללען געזאממטהייט געווייהט אונד צו זאלכען טאָנערן נעהאַרט איך דער געלעהרטע אונד האַכסט אכטבארע יהודה

יהודה אלקאלאי ראכבינער אין זעמלין אין דער סעפארדישען געמיינדע דא. -
 דיעזער געהט מיט דער פלאנע אום, דיא קאלאניאזיאן פאלאסטינאס דורך
 איראעליסטען אלס דיא ווארהאפטען ערבען דיעזעס הייליגען לאנדעס צו בעפֿאָר-
 דערן, אונד פֿיר דיעזען ערלען, עכט נאטיאנאלען ציועקק פֿערדיענט דער מאַן,
 דאס דיא פֿאן נאטט בעניטערטען אונד געזענעטען איהן אונטערשטימען, מיט
 ראטה אונד טהאט ביישטעהען אונד דורך ביהולפֿע איהם דיא רעאליזירונג
 ערמאָגליכען. דיא אידעע איזט ערעל, פראקטיש אונד צוגלייך רעליגיאָז, דער
 טראָגער דיעזער אידעע איזט שוין אלס געלעהרטער ראכבינער אונד שריפֿט-
 שטעללער דער אכטונג אונד אונטערשטימונג ווערטה אינד אונזערע רייכען
 גלויבענסברידער ווערדען געוויסס דיא אלטע איראעליטישע טוגענד בעוואָהרען.

לייפציג אין זעפטעמבער 1857.

ד"ר יוליוס פירסט.

פֿארצייער דיעזעס, דער ווירדיגע הערד יהודה אלקאלאי, חכם דער
 איראעליטישע געמיינדע צו זעמלין האט זיך מיר אלס פֿערפֿאסער מעהרער
 בראשירען פֿארגעשטעללט, אויס וועלכען ניכט בלאסס דעססען געוואונדטהייט
 אונד קענטניסס דער העבראָישען שפראכע אונד ליטעראטור, אזויא זיין טיעפֿ-
 איינגעדורנגענעס וויססען אים געבויעט דעס תלמודס אויפֿבלאָבליכסטע זיך
 בעאורקונדעט. ואנדערן איך דעססען ערהאבענער צוועקק, דיא בעגרינדונג
 איינער יודישען קאלאניאזיאן איר געלאבטען לאנדע, אין בעהערציגונגסווערטעהען
 אונד איינדרוקליכען ווארטען אונד גייסטרייכער דרוש דארגעשטעללט, הער-
 פֿארגעהט. דיא ווארהאפט עהרווירדאע פֿערוואָנליכקייט, אזויא דיא פֿאן אונ-
 בערעכענבארער טראגווייטע אינהאלטשווערע אידעע דיעזעס אין יעדער בעציעהונג
 שאַטצונגסווירדיגען מאנעס פֿערדיענען אים פֿאללסטען זינגע דעס ווארטעס
 איינער יעדער פֿיר דאס הייל איראעלס אונד דען שוואבען רעכט ויינער ווייזען
 טהיילנאהמספֿאלל בענייטערטען בעסטענס עמפֿאָהלען צו ווערדען, יעדעס וויר
 דאהער דער ערעלזינגען פֿלאנע דיעזעס געשאַטצטען מאנעס דען זענענדרייכסטען
 ערפֿאלג אונד דאס געדייהליכסטע געלינגען ווינשען ערלויכען וויר. אונס צוגלייך
 איהן אללען אונזערען פֿריינדען אויפֿהערצליכסטע צו עמפֿעהלען.

ווען די אלול תרי"ז.

כ"ע. זימערן.

הערן יהודה אלקאלאי, חכם דער איראעליטישע געמיינדע צו זעמלין,
 איין זעהר אכטונגסווערטעהער מאַן, געהט ראטיט אום איינע זעהר נוצליכע אונד
 פראקטישע

פראקטישע אידעע פֿיר דא יודען פאלאָסטינאס אויסצופֿיהרען, איך עספֿעהלע
 איהן אונד ויין פֿארהאבען דער נעניגמען אונד וואהל וואללענדען אונטער-
 שטימונג מיינער גלויבענסברידער.

לייציג 29 זעפטעבער 1837.

ד"ר יעללינעק.

דער פֿארצייגער דיעוער ציילען, הערר יהודה אלקאלאי צו זעמלין, מיט
 פֿארטהיילהאפטען צייגניסען פֿאן עהרענווערטען ראכביגער פֿערוזעהען, איזט
 מיר אלס איין זעהר קעגנמניססרייכער אונד ווירדיגער מאנן פֿערוזאנליך בעקאנט
 ווארדען. ער פֿערדיענט דא וואהלוואללענדסטע אייפֿנאהמע אונד לעבהאפטעס
 אינטערעסע, דא ער מיט פֿערשטאָנדיגע זינגע אונד קלארען בליקע דא יודישען
 פֿערהאָלט. יסע אייפֿאסט אונד נאמענמליך פֿיר דא בעסערונג דער לאגע
 אונזערער גלויבענסברידער אין פאלאָסטינא דא לעבהאפטעסטע טהיילנאהמע
 בעזימט. מאָגע ער בייא דען איינפֿלוסס רייכען אונד בעניטערמען ווילליגעס
 ענטגענעקאסטען פֿינדען.

בערלין 12 אפריל 1832.

ד"ר מיכאל זאקס.

פֿארשמעהענדעס אטטעסטירע איך איך זעהר גערן.

בערלין 12 אפריל 1832.

יעקב יוסף עטטינגער.

דען עספֿעהלונגען דעם העררן יהודה אלקאלאי, דא סעהרערע מיר
 פֿערוזאנליך בעקאנטע סאָגנער דעמועלבען אויסגעשטעלט האבען, שלינסקע
 איך מיר זעהר גערן אן. מיינע פֿריינדע אונד בעקאנטע היער אונד אן אנדערען
 ארמען וואללען דיעזע ציילען אלס איינע ביטטע יאזעהען. דיעזען ווירדיגען
 סאנגע אויף אללע ווייזע ביישמעהען צו וואללען.

בערלין 13 אפריל 1832.

ד"ר צונץ.

יום ה' י"א אדר שני תרס"ב.

ע"י הרבני המופלג ומשכיל וכו' מוהר"ר שמיאל צבי וועלטסמאן נ"י הגיע לידי ס' גורל לה' שנכתב זה כארבעים וחמש שנים, שכעתי ענג למדי בקראי את הס' הזה ובראותי כי סחברו כמו רוח נכואה נצנצה בו להגיד מראשית אהרית ולשאת סדרותיו על הענין העומד עתה על הפרק כמעט בכל פרטיו ואשר הראה מקורם בספרים קדושים ישי"ם וכל דבריו מסקום קדוש יהלכון. הס' הזה יעשה בלי ספק רושם חזק על לבות כל החרדים לדבר ה' והוא דבר בעתו. ע"כ מהראוי לתמוך בידי הר"ר ש"צ הנ"ל ולחזק ידיו להדפיסו מחדש לזכות בו את הרבים. הקוהי האמצעי כי כל אשר ננעה אהבת עמו וארצו בלבבו ישים לבו לדבריו אלה ויהי' מסייע לדבר מצוה רבה כזו בכל אשר תמצאו ידו.

נאום יצחק יעקב ריינעם אב"ד דק"ק. לידא

ב"ה יום ב' ח' אר"ש תרס"ב סאפאטקין.

כבוד ירדני הרב המופלג וי"א כש"ה מוה"ר שמואל צבי וועלטסמאן נ"י.

אחדש"ה"ט. סכתבו עם הספר „גורל לר"י" סאת הרב ר' יהודה אלקלאי הגיעוני, ושמתחי סאר על חפצו המהור להוציא לאיר את הספר היקר הזה עוד הפעם. הרפסת ספר כזה הוא דבר בעתו כי יראה העם ויוכת שהרעיון הציוני לא תמול נולד וכי עוד לפני יובל שנים, עת אשר רבים מבני עמנו נתעו להאמין כי ימצאי פדות ורוחה בארצות גלותם וישלי בשוא נפשם ליהנות סאור הציויליואציא, כבר נמצאו בעמנו אנשים שענייהם בראשם להבין כי האור הזה אור סתעה הוא אשר רק יסיר את לב העם אחורנית מרת אבותיו והועיל לא יועיל לו כסאומה, וכי התקיה היוחר נאסנה להטכת מצב העם החמרי והרוחני היא „שיבת ציון“, ואם אמנם כבר האריכו לדבר אדות יקרת הרעיון כספר „ררישת ציון“ להנאון הסנות רצ"ה קאלישער ז"ל ובספר „יוסף חן“ להר"ן פרידלענדער ז"ל. בכל זאת כל המרבה להוציא ספרים כאלה ביהוד סהדור הקודם הרי זה משובח, וכספר היקר אשר לפנינו ימצא הקורא חוסר טוב סאר בהור תשובות למענות מהננדי הרעיון, וכסו שעיקר הספר ססוגל לרכוש אל הרעיון הציוני את לב החרדים כן מסוגלות הן ההסכמות שבאו עליו סחכטי ומשכילי הרור העבר כמו צונץ, פֿירסט, ר' מיכל זקש ועוד להביא בינה בלב הסתחכמים והסתמשכלים מעמנו הסתננדים לרעיוננו סנקודת סכט השכלתם. באחת, תודה רבה לכבודו על הסציאו לנו את הספר היקר הזה ויישר ד' חילו להוציאו לאור ולהפיצו בישראל.

שמואל יעקב ראבינאוויץ חונה פה הנ"ל.

כ"ו טראק יום ב' ז"ך לט"ט סונים א' התל"ג -

הררי ציון ישאו ברכה ושלוש אל אחד המיוחד מכני ציון היקדים חכם ושלוש איש חמודות כמ"ר שמואר צבי וועלמסמאן נ"ו בקאליש יע"א ישא ברכה סאת ד'.

אחד'טה"ט. קבלתי מכתבו עם הספר „גורל לה" מאת הרב המובהק איש חי רב פעלים בעד עמנו וארצנו הקדושה החכם הנפלא כקש"ה מו"ה יהודה ב"ר שלמה חי אלקלאי וצ"ל ר"ט ומו"צ בק' ועמלין יע"א אשר עור כחמשים שנה לפנים יעץ נדיבות בשכלו הבהיר לקרוא לאספה עמנו מכל ארצות פוזרנו ע"י צירים נכבדים מכל המקומות אשר בני עמנו נחתים בהם, וליסד באנק ע"י אקציען ותשועה כרוב יועץ להשתדל אצל מלכי הכד להשיב לנו את ארץ אבותינו שנתיישב בה החת שלבון וישראל, הכל כאשר לכל כאשר נקרה ויאתה בע"ה בימינו לעינינו, ועתה הנה כרוטע"ל נשאו לנו הטהור, בחכמה להוציא לאור את הספר גורל לה' הנ"ל, ואנן מה נענה אבהר' דכרוטע"ל, אין לנו רק ליתן לכרוטע"ל גודל תשואות חן בעד חפצו הטוב והנעלה וחפץ ה' בידו יצליח להוציא לאור עולם את הספר היקר הנ"ל, וגרולים צדיקים במיתהן יותר מבחיהן ואולי יפעלו דברי הצדיק בעה"ם ז"ל על הלכות הקפואים מני קרח החת מכסה של יטב ואל העשה, לעורר לבם לפעול ולעשות עתה למען עמנו וארצנו הקדושה, עתה בעת אשר בע"ה הוכנו כל המבשרים הנחוצים לנאות הארץ כמו הקונגרסים והאגודות הקולוניאל באנק והנאציאנאל פֿאנג, וכלום הדבר חסר רק לכבות חטים באהבת ארצנו הקדושה וידיים פועלות.

גם יהיו דברי הספר לזכרון טוב להמחבר נ"ע אשר עמל ויגע כל ימיו לפעול ולעשות ער זקנה ושיבה בעד עמנו וארצו. והנה לרבר על דבר נדולתו ופעולתו של הרב המחבר אחשוב לטוהר, אחרי שהנני מליט בפה העתקה מכמה סכתים שכאו בהמגיד משנת תרל"א מהרב המחבר בעצמו ומהרבנים הנאונים הגדולים הראשונים לציון בעיה"ק ירושלים ה"ו ומהגאון הצדיק ר' צבי קאלישע"ו זצ"ל, אשר מהם יוכל הקורא להאר לו את התמונה הבהירה והקדושה של הרב המחבר את גודל חשיבותו אצל הנאונים הנאמנים לציון ואת גודל ערכו אצל אנשי ירושלים נקיי הרעה אשר טוח בקדקדם להבין ולהשכיל מה בין תכלת לקלא אילן, את כל האספות הגדולות אשר נאמפו אצלו כל גדולי וחכמי ירושלים וכאו אל ביתו לברכו אשר מהם יראה הקורא בעליל את גודל יקרת ערכו של הרב המחבר *).

וע"ד השנת גבול כרוטע"ל שלא ישובו להרכים את הספר הנ"ל, הנה שארית

(*) את הסכתים האלה אקוה להוציא לאור בתוך ספרי תולדות הראשונים לציון אשר אערוך בעו"ה, כו וכאו באריכות תולדות החברות הקדושה הרבנים והגאונים מו"ה צבי הירש קאלישער טטהארן, מו"ה אליהו גוטפאכער מנריודיק, מו"ה נתן פרידלאנד, מו"ה יהודה אלקלאי ספעלדין ועוד אחרים אשר היו העוסקים הראשונים לעורר חיבת ציון בין בני עמנו זה כחמשים שנה על ירי עבודת הארמה בארץ הקדושה - המו"ל.

שארית ישראל בודאי לא יעשו עולה להשיג גבול המו"ל כרוטע"ל אשר רבו מרח ועמל להוציאו לאור, וזכות העבודה הקדושה, למען ארצנו הקדושה ומיכת כלל עמנו העמור לכרוטע"ל, ככל שלוחי מצוה שאינן ניווקין, ויהי נועם ה' עליו ומעשה ידיו יבונן, כעתירת מוקדו וידרו ומברכו בברכת ציון

נהום גרינהויו חופ"ק טראק.

כאשר זה קרוב לזכר שנים רוח ה' היתה על עם קדשו פלישת בית יהודה האוכר בארצות להתעורר על דבר ארצנו הקדושה העוובה בעו"ה זה אלפים שנה מבניה, והשומטה כמעט בערך שאר הארצות, ויהיו מלאכי ה' המה הגאונים הצדקים הר"ר צבי הירש קאלישער ז"ל והר"ר אליהו סגריידיץ ז"ל והשר הצדיק ר' משה מונטיפיורי ז"ל, הראשונים אשר השכילו דעה וגם עמלו להוציא מהשבתם אל הפועל לאמר: כי אך אם התאמצנו לשוב ולבנות הארץ הנשמה הלזו בפעל כפינו לעבוד אדמה ולנטוע כרמים בהרריה אך אז אולי יתעורר האלהים הכבוד בציון בדרמיו עלינו בראותו כי אך שבו לכב בנים אל אטם הזקנה, אל מקור חוצבו, והופיע על עצתנו להושיענו בימין קדשו לבנות ההרבות וערי יהודה הבוננה, ואין לנו עיד לפטור את עצמנו ידי חובת המציה הגדולה ישוב ארצנו אך בדרך ושלמה פרים שפתינו, אך כאומר ודברים רוח שפתים, רק בתאניה ואניה וכתבוק ידים, וחפין ה' הצליח אמנם בידו מלאכי ה' אלה, ודבריהם הקדושים טעאו מקים בלבבות נדיבי עם אלהו יעקב, עשירי בני עמנו בימים האלה ונוסדה חברת, "מזכרת משה" וגם החברה חברים כל ישראל בפארוי קרבה בשטאל את הרעיון הקדוש הזה בנודע מדבר מוסד, "מקוה ישראל".

אולם משנת תרמ"א והלאה כפרוע פרעות בישראל, וכאשר סער ה' הטח יצאה בצפון לגעה כבת יעקב בשוד ורעמים נראים, אז התהולל הרעיון הקדוש הזה בלבבות הרבה הרבה מטובי עמנו, כל מי אשר אך שאר רוח לו ולבו חולה דואג ומיצר בקרבו על שלום עם ישראל כלו ועל כבודו הנרמס בגוים, וגם כמה מבני הנעורים החוסים בצל כתי הספר למדעים התעורר התעוררו והתנודדו עד מאו לחתור על יד החיים ולבקש אף בגוה ציון וגבול יהודה כיגיע כפים וזיעת אפים, כי נוכחו פליטי בית יעקב כי אוי אוי ליונק אם שדי אמו צוטקיס לו ובלבלתו ומזונו אך בהנקה מלאכותיות, לא ע"פ חקי הכורא ב"ה הראשונים אשר התוה למבע לו, ולכן נוסדו אז ברב ערי ארצנו פה אנודות וחכרות בשם, "ישוב א"י" ו"חובבי ציון". אפס כאשר התורה הזאת אשר יצאה כפי הגאונים הצדיקים הנזכרים ז"ל היתה שכוחה מישראל זה כאלפים שנה וכאשר עדיין השטן סרקד בינינו קמו קנאה ושנאה, הות נפש ויתר בנות הרפאים ושמו לשמצה השאיפה התמה הזאת וקראו אחרי החברות האלה מלא לתהם אותם ואת בני חברתם לרופי. — ולכן עמלו הרבה מגדולי ישראל וחברו חיבורים שונים איש איש לפי טעם חכו, להוכיח ולכרר מהרבה דחו"ל הנפציים על כל פני תישבע"פ בהלכה ואגדה וגדולי הפוכקים הראשונים, כי דבר הרעיון הזה מישוב הארץ בהרבות עבודתה

עבדהה הוא נחנך מחויב וקדוש לאחב"י האוברים בגולה. וכה יצאו לאור החיבורים דרישת ציון, יוסף הן, ומחכמי ספרד שער החצר – ס' נדול בכמות ואיכות – שפת אמה, ומחכמי ארצנו שיבת ציון, ילקוט א"י, ועוד הרבה. – ובהעת האחרונה כאשר הדעיין הקדוש הזה מצא נתיבות רחבות בקרב משכנות יעקב ויקם גם לנקש בדלתו החלונית אשר לאהלי הספרים הגדולים מאחינו בארצות המערב, אלה אשר על עטם יחיו בהספרות אשר ללשונות אירופא לכל עם ונוי, ויכתבו גם אלה את ירם לציון ויתכנו בשם "ציונים" וינהו אחריהם הרבה הרבה טבני הדור החדש, ונפשם הישראלית המקורית, הרגישה בשיטת הציונית, כסין גענועי ולרות מקורית, נענועי יונק עלי אמו, להתנער ולמצא אהבה ונחומים בחיק אסם האמללה זה כנסת ישראל אשר כמעט בלה טרוב צער. – ותנה הנדיל הסער, ויהי ריב ומרון ישא, כי קסה מחלוקת חרשה בישראל להפריד בין אחים חנם, ולכן נועצו כמה טאחינו דצניעי ומעלי טובא הרחוקים ממרנים וריב לשונות לחדש ולהוציא ספרים המדברים על דבר המצוה הגדולה הזאת ישוב ארצנו וההתעוררות אל המעשים בגלל זה, אולי יישרו דברי הספרים האלה את לבות הנדנים, ויובחו גם המה כי שוה דבר המצוה הגדולה, כדברי חז"ל חביבה מצוה בשעתה, להיות הגדולים נשמעים לקטנים בזה, ולותר מעט ספניעה בכבוד וכדומה, ובה ההעורר הרב היקר חרד על דבר ה' ר' שמואל צבי וועלטסמאן מקאליש והוציא לאור בהוצאה שלישית הס' היקר דרישת ציון מהרב הגאון המנוח ר' צבי הירש קאלישער ז"ל, והיום בא להוציא את הקונטרס היקר ס' "נדול להי" מאת זכס ספרדי אחר, ג"כ מענין חיבת הארץ וההתעוררות אל המעשים, ומהובל הם היקר הזה בדברים מחכמת הקבלה, לקטים מהוהר הקדוש ומס' של"ה הקדוש, ועוד ספרים קדושים, ולכן אמינא לפעלא טבא יישר, ויהא רעיא דיהא דברי טקובל על לבית אחב"י להמך בידי הרב היקר ר' שמואל צבי טקאליש הנזכר, למען יצלח הפצו הטוב בידו להוציא את הקונטרס הנזכר לאור הרפוס סחדש, ובאתי עה"ח למען ציון וירושלים ויזכנו ה' לחיות בעינינו בשוב ה' ציונה.

היום וי עש"ק לסדר ועכדי ונו' עקב היתה רוח אחרת עמו ונוי והביאותו אל הארץ שנת תרס"ב לפ"ק.

פינחס ראזאנוסקי החופק"ק שווינצאן.

במורה בא לירי ספר נורל לה' הנשלח לי מאיש הנכבד ורב תכונות כו' מר שמואל צבי וועלטסמאן ג"י מעיר קאליש יצ"ו הצצה בשער הספר וראיתי כי ישן הוא, השנה שבת יצא הספר לאיר"ה היא שנת תרי"ז בפעם א', ונדפס בשניה בשנת תרי"ח (עדה התוצאה הב' על רב חביבות הס' בצאתו לאור) שמתי אז עיני בנוף הספר, ובקראי בו שהים שלש עלים עכדתי משאהא, כי היה כחברו בעיני כמהנבא בהוך הבית, כהיותו מעמיק ברעיון הציוני ועורך את כל פרטיו בהניון רוחו, בדמיתה כצלכה כאשר היא עתה ערובה לפנינו, ולדונסא אעתיק סה שראיתי בו בסוף הספר כולל בקצרה את דבריו, וז"ל שם אמרו

אמרו חז"ל ראויים היו ישראל בזמי עזרא להעשות להם נס אלא שגרם החטא, וכל שכן בזמן הזה, ולכן הגאולה הוּאת לא תהיה כי אם בבקשה מלבי הארץ לקרא לנו דרוך לשיב אל ארצנו, ואל נחלת אבותינו, ומצות הבקשה הוּאת היא לאחינו אנשי גאולתנו הדרים בארצות החפשינות אשר כח בהם לעמוד בחיובי מלך (הרה"ג המחבר אינו מטיל את המצוה הוּאת על גדולי ההורה שבישראל וצדיקי הדור—במענת שומני הציונות—מפני הטעם הפשוט שבמקום שבעלי תשובה עומדים, יש אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד).

והמצוה הוּאת לא נפלאה היא ולא רחוקה, כי מצד השולטן ארוננו יר"ה והנשא מלכותו, לא יתמחה בו גלוי וידוע לפני כסא כבוד ארוננו השולטן, ולפני כל שריו ועבדיו, כי היהודים הם עבדים נאמנים לכבוד מלכותו כו' ומצד חלוק האמונות לא יתעבב הרבה כי כל העמים כו' כו' ולכן את אחי אנכי מבקש לאסוף אגודה אחת כמו חברה אניות האש וחברת הדרך העשויה מברזל וכדומה והם יפילו החינתם לפני כסא כבוד השולטן יר"ה כו' כאשר עשו מדינות אחרות היושבות על נהר הנוכחי ובשיקרא שם ישראל על ארצו ועל נחלת אבותינו יתעורר לב כל איש ישראל לעזור את החברה בגופם ובממנם כו' והאספה הנבחרת ישיבו וקנים משגיחים על עניני החברה כו' וכנו בתים ונמנו כרמים כו'. כ"ז העתקתי מדברי הספר אי"פ שהקירא ימצא כל דבריו באריות בהוצאה החדשה, אבל כונתי למען יהיו הדברים לעד כי נאמנו דברי המו"ל בהעתקתו ולא מלכו הוציא ח"ו מלים רק כל הדברים שהם עתה לנו הרעים, כבר יצאו מפי הוקן ההכנס עדיף מנביא איש צדיק והכנס נשגב ה"ה הרתום שם בשמו יהודה בן שלמה חי אלקלעי וצללה"ה כחמשים שנה לפני.

והנה כל חך המועם יחוש את נעימת שיח קדשו של המחבר היקר הזה, ויבין כמה גדולה צדקתו והוס לכבו מההור, כי מלבד אשר כל פירושו וראיותו מזהירים בוהר האמת, הנה עיר סננון לשונו נעים ויקר טאר, כי ענות רוח וטהר לבב שפוך על כל דבריו—שכולם מעידים על צדקתו ותיסתו שאינו סחור אחר מליצות ליפות את ניבו ולהחליק לשון, רק כותב את כל אשר לכבו הונה בלי כחל ושרק.

עוד יראה המעיין שהרב הגי המחבר הזה טאטין באמונה ש"מה בגאולה ישראל בנסים ונפלאות ככל אשר הבטיחו לנו נביאינו, ואין לבנו פניה אף רגע להסתפק ח"ו ביבולה ה' להביא את הגאולה באותות ובמופתים, ובכל זאת הא טחויק בשיטה הגאולה הטבעית, מפני שכן הוא חפץ ה' ורצונו לטובת עמו ישראל ולטובת כל העולם כולו.

וע"כ אפרוין נמטי להאי נכרא יקורא המשכיל על דבר אמת ה"ה כבוד מר שמואל צבי נ"י המו"ל אשר העלה והביא לנו את המרגלית היקרה הוּאת הראויה להנתן על לב כל איש משלומי אטני ישראל החולה על כאב עמו ועל שטמנת ארצנו הקדושה, וכל המביט במרגלית הוּאת ימצא צרו ומרפא להקל ממכאובו, ולצפות לישועה כמו שנצטוונו מפי חבו"ל בגמ' שבת ל"א כשמכניסים.

אדם לרין שואלים אותו ציפה לישועה? כונתם בזה שמחויבים א.ו לבקש מועצות בעינים לטובה אך להמציא ישועה כללית לכל כנס"י, כמו שדרך כל אדם לראיג ולהשתדל המיר לטובה עצמו הפרטי, ואין המאמר הזה סותר למה שאמרו שאלוהו יבא בהיסח הרעה, כי אמנם כן הוא שכיאת אליהו יהיה ע"י הסה"ר כמו מציאה הבאה ע"י הסה"ר, אבל זאת ידענו כי אם אמנם אין דרך אדם לצאת לדרך ע"מ לבקש לו מציאה למצוא בדרך הליכתו, ובצאתו לדרך לבקש לו פרנסה, ישים עינו ולבו לבקש לו עסק או מלאכה, וברצות ה' תרכו להצליחו יכונן את פעמיו בדרך אשר ימצא מציאה ורווח לו, אבל מה גרם לו למצוא את המציאה הלא השתדלותו ועמלו, כי לוא ישב כלוא בביתו והובק את ידיו ומכויט וצופה שיממירו לו מציאה ממרום, או לא באה תקותו לעולם, וזאת תקותנו בעבודת הציגנות, כי יראה ה' בעמלנו ופועל ידיו ירצה, וכמלאך ממרום יופיע לנו הגואל האמתי להשמיע ישועה ולאמר לציון מלך אלהיך.

ולדעתי חוב קדוש הוא על אנדות הקי הציגניות לקנות את הספר היקר הזה מאת המו"ל במחיר אשר יושת עליו ולהפיצו ברכים, למען יראו וידעו ויבירו דברי אמת היוצאים מפי איש צדיק המים, ולא יוסיפו עוד להציא עתק מפיהם על הרעיון הציגני ועל המחזיקים בו כאלו ח"ו הם כלם מקטני אמנה - ויתנו את לבם להבין כי דוקא המאמין יחוש לעבוד את עבודת הציגניה באמת. ונצפה ונקוה בלב שלם כי תהי' אחרית טוב לעמלנו ושבו בנים לגבולם.

נאום אחד המצפים לישועה הבאעה"ה היום יום א' ד'ך אלול שנת =בציון תתתמו"לס"ק מה טעמיקאזו פ' באהילוב.

יוסף קיקעם החז"ק ה"ל מח"ס עלי הגיון וס' ערות ביהוסף.

כאשר נתכברתי מאחד מאחינו חבורא קדישא המתאחדים והדבקים ואחוזים באילנא דחיי ונותנים נפשם ורוחם לחיבת ציון, להת הסכמתי על הספר „גורל לה" ולהשתתף לתרבנים הגדולים (שכבר נשתתפתי אתם והיינו יחד), הכואבים ומרגישים בצערן של ישראל הגפוצים הנלחצים ורואים באספקלריא בסמינים טובהקים שכבר הגיע העת להתנער מעפ"א, והגיע תחיה העצמות, שכל בית ישראל המה, שלא נשאר מהעצמות רק כמלא הרוורקב וע"י סוף סגרא דציגיותא דברי רבינו הגדול הגר"א נבנ"ם ואולי רגיע העת לחיות תינג יונק משרי אמו אמנו היקרה בת ציון השכולה אשר היא עד היום מאוסה וגעולה, ואף ישטהנפלים עלינו הנהו שברורי ברירי ריקי ומעלי גרה המה, ואחרים מפרויסוס פרסה, כאלו הרוסת דת ח"ו ע"י חבורתא קרישתא בני ציון היקיים המסולאים בכל מקומה מושבותיהם וכבר אמרתי שהאים שלהם הוא ניצוץ ממננדי נגר הצדיקים אנשי כנה"ג בוני בית שני, שהנה אסרו חו"ל ברכות דאיום היו ישראל לעשות להם נס בימי עזרא כו' אלא שגרים החמא, ולא נתגרש שם איוה המא, וביוטא ט' ע"ב דרשו אם חומה היא כו' אלו היו עולים כחומה כו'

בו' ואם דלה היא בו' כיה ארו מרקיב וכתב שם המהרש"א שזה הוא חמאם שאמר
 בברכות, וכן אמר החבר להבדיל ו"ל כי כבר היה מענין אלהי מוזמן לחול
 כאשר בהחלה, אלו היו מסכימים כולם לשוב בנפש חפצה, אבל שבו רק מקצהם
 בו', ומה שלא עלו כולם יכול להיות כמו שאמרו חז"ל סנהדרין כ"ד קדושין ס"ט
 על הקרא דוכריה, ואשא עיני וארא והנה שתיים נשים יוצאות בו' ואכרו זו
 חנופה וגמות הרוח שירדו לבבל ועי' רש"י שם ככנפי החסידה, מכאן לחנופה,
 שמראין עצמם חסידים, ונוכל לאמר שהיו שתי מפלגות שעמדו נגדם, ולא רצו
 לעלות לבנוה הביה לשם אלהי ישראל, מפלגא אחת אלה שהיו מראין עצמם
 חסידים כפירש"י ואמרו האם להם ולנו לבנות הלוא כמה כיה מהם נשאו נשים
 נכריות, ובניהם הציג מדברים אשדודית, האם אתם ועל ידיהם יבנה הבית
 ועל ידם תהי' גאולת הארץ, וראיה לזה שהיו מתחסדים שאמרו יומא ס"ט ע"ב
 שנפק גורי' דנורא מבית קדשי הקדשים ואמר להו נביא הפסוהו דהאי הוא
 זפליאה למה לא הכירו כולם ליצר הרע, ומאי עובדי' בק"ק, אלא שמתלבש ק"ק
 בטלית והפילין ועוד ועוד והכירו רק הנביא ואמר זאת הרשעה הפסוהו ועיין
 בזה באריכות. בביאור על מדרש ההלים על מאמר הזה. ומפלגא השניה נטי
 הרוח, שיאמרו גם אנחנו גדולי ישראל ולמה לוקחים העמדה עזרא נחמיה וכפרט
 שמצאו פגם בנחמיה שתפסו אותו גם חז"ל שחור כ"פ זכרה לי ושלא נקרא הס'
 על שמו, ועיין בזה בספר הוכחת היים דרוש הרביעי ובמהרש"א ח"א על
 המאמר הזה בסנהדרין וכן רואים אנחנו כעה עין בעין שני הכחות, המתחסדים,
 וכת השניה גם שיש בהם מהגדולים, אבל מצאנו שכ"כ בעומק יוכל ליכנס
 היצר סמוך לש"ש שלא ירגיש בעצמו כניסהו כמו שהשיבטים הק' שלא הרגישו
 בעצמם שיש בהם קצה קנאה ולא לש"ש עד שעמדו לפני יוסף ואו לא יכלו
 אחיו לענות אותו ואף ראובן אמר לאחיו רק בהתחננו אלינו ולא שמענו פי'
 שעלינו היה להיות רהמנים, אבל לא על עצם החמא, כן כפי שחושבים האם
 הרה"ג ר"ש מאהליעזר הוא הגדול בו' נג"מ המתחסדים דהאירנא נגד שבטי יה
 ונגד חסידי בית שני ועי' בזה בספר אבן שלמה קיבוץ סוסרי הגר"א בה"אוד.

והנה עיין דרושי הנאון צל"ח ד' כח שמפרש המשנה הפנקס פתוח המעם
 החותם שחזמו לדניאל ולכל ישראל מפני אנשי הגלות שח"ו יתיאשו
 וידבקו ברשעים ולכן אמר התנא הצער הגדול שהחנוני מקיף כביכול השכינה
 מקפה ואינו שורה במקומו, וישראל ישנים ואינם מתעוררים בהשוכה, ושמא
 תאמרו אנו מושבעים שלא ידחקו את הקץ קודם הזמן הפנקס פתוח נפתח הסמר
 החתום לפי שכבר עברו וכלו כל הקיצין.

ועיין בספר הולדות אדם להמניד מווילנא שענין הופעת רוח"ק שאמר הראב"ד
 על עצמו שהופיע בבית מדרשו היינו סוד ד' ליראיו לכוון האמת, והנה כתיב
 אשפוך את רוחי על כל בשר וינבאו בניכם ובנותיכם בו' ועי' זוהר פקודי דף
 רנ"א ע"ב והאי מסנא גוריאל נמיל מלה דביה דינא בו' ונטלו מלה בלהותתאין
 מדרנא לדרגא, ואפילו ציפרי שמיא, ועופי בלהו נמלי מלה ואודעי לה בעלמא
 בו' ועוד שם להלן וכד הוו נביאים בו' לבתר דאסתלקו וארו מרי דמראה ודחלמא
 בו' וכד אכתלקו נביאי ומרי דחלמא לא אשתכחו בו' בלהו אית לון לבר ממנן
 ידיען

ידיען דאהמנון כו' עד דנחת להתא כו' ואודעין מלה לאינן דאצטריך כו' .
 וע"פ הקדמה הזאת אין עכשיו חישש דהיקת הקץ והגיע הזמן נבואה בנינים
 ובנות, כמו עופי השמים הוליכו קול ונחת דרגין וכמו רוח ד' הופיע
 ונהקיים עורי צפין וכואי תימן וכמו שרוח ממרום קבצן לכל נפשות בני ישראל
 להתאחד בעצה אחת ובדעתה. אחת והתעוררו והקיצו ישיני עפר כשראו ששחה
 לעפר נפשנו לדאוג לצרות עמינו ועל הרום דת הורחנו ועל תכנת לשוננו הק'
 ונשפך רוח קדשו על כל בשר הבואבים ומהאוננים בחדרי לבם על החשך
 הגדול שססה פני לאומתנו :

וסימני גאולה כבר נדפסו וכבואר בספרים שאין לכופלם, אך אמרתי להוסיף
 מעט לראות שרוח ממרום נהעורר ונשפך על כל בשר, כאין לקחו
 לפרסם שם שקל שכל המהנדבים נוהנים, עיין ספר תולדות נח ח"ש שמקשה
 על מאמר הו"ל שאמרו גלוי וירוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן
 לשקול כו' לפיכך הקדים שקליהם כו' והיינו דהנן באחד באדר משמיעין כו' עיין
 שם שהקשה וכי מפני זה מצות השקלים הלא מפורש בתורה ולא יהיה נגף
 בפקוד, וראה דוד שמנה נגפו. קוטב דבריו שהאומה הישראלית שהמנין שמנה
 אהנו כביכול הקב"ה בעצמו כ"פ מחשיב אותם מאד, וכמו שאמר בלעם זכור
 נא מי טנה עפר יעקב ומי מטיח גם על רובע ישראל הלא הוא אתה רואה
 חשיבותם האם אפשר לכלם ח"ו אבל מנין האומות שהיו מונים המנין אינה
 שוה כלום שזיוקם ולכן המנין מעורר קנאה מכל הסקטריגים וצריכין שקל וכפרה,
 המן הרשע דיכה להשחית כללות ישראל שחשב שהמה רק באומה משארי
 אומות שכבר כלו וכן ח"ו יכלם וזה אמרו לפיכך הקדים שקליהם להראות שהמה
 עקרי העולם ואין עולם בלא ישראל וכן נתן ד' רוח כפי מנהלי הציונות לקרוא
 בשם שקלים להראות שהמה עיקרים ולבטל כל בני המן שעדיין המה בעולם
 שעומדים ויעמדו נגד המלאכה הזאת שלא יוכלו לעשות רעה ולכפרה
 יהיה ולא יהיה ח"ו נגף.

וראה זה מצאתי שכימי צאתם ממצרים התעורר העם הזה, שעשו אחרות
 בינם וקראום אגודות, והאגודות על ארץ יסדה, להשיב הארץ הק' מיד
 מחויקה ונהתעוררו עוד ללמד לשון עברית לשון הקודש בכל החדרים ורוב ישראל
 כמעט החליטו להשליך לשון עלגים ולהרגיל קמני האומה לשון התורה לשון
 שבו נברא העולם וזוה נראה ג"כ כמו הופעת רוח"ק כי איהא בהנא דבי אליהו
 פ' כ"ג נ"ו כשהיו ישראל במצרים נתקבצו כולם וישבו יחד משום שהיו כולם
 באגודה אחת, וכרתו ברית לעשות חסד זה עם זה, וישמרו בלבבם ברית
 אברהם יצחק ויעקב לעבוד אבינו שבשמים ושלא יניחו לשון בית יעקב אביהן
 ושלא ילמדו לשון מצרי כו' ועי' בספר חפץ חיים חלק אהבת חסד פ' ה' מבאר
 שהענין כך כשראו שאין עום עצה להנצל מגרותו של פרעה והשעבוד הולך
 ומהנכר יום יום, מה עשו התקבצו באגודה אחת (כמו עכשיו אסיפהנו) וימכסו
 עצה מה לעשות לזה והסכימו שילכו בדרך ה' לבדו ולא ישנו שמם ולשונם,
 וגם כרתו ברית לעשות חסד וע"ז ועי' ותעורר חסד מלמעלה וכאמרם ו"ל שאמר
 הקב"ה מה אלו שבעצמן צריכין חסד עושין חסד אלה עם אלה אני שאני מלא חסד
 עאכ"ב שאני צריך לגמול חסד לבריות וממילא יבטלו גזרותיו של פרעה
 ובאמת

ובאמת כן היה לסוף שנה היה סבה לנאולה כנאמר נחית בחסדך עם זו נאלת זו נפ"ח, נהלת בערך זו הורה, שלא פסקה ישיבה ממצרים כראיתא ביזמא כ"ח, ועיין שם בסוף הפרק בתנא ד"א שמסיום אף רוד היה משבח את יוצאי מצרים כי אפילו המצוה האחת שהיתה בידם נוח לפני הקב"ה הרבה יותר מכל המצוות שלנו וזהו המצוה האחת שהיה בידם שנתקבצו כולם באגודה אחת וכיתה ברית שיעשו ג"ח וע"ז וישמרו ברית המילה ושלא יניתן לשון יעקב אבינו ושלא ילמדו לשון מצרים, וכריש ב' כ"ד כפל מצוה אי ב' והיתה חביבה יותר מן מאה מצוות ומהו כ"ז שיעשו כולם אגודה אחת וכו' וכנ"ל.

וזהו זכרתי לך חסד נעורייך היינו ג"ח במצרים, סבואר שעתה הקי הציונים נמשך רוח קדושה עליהם לכוונן הרך האמת נחת רוח של הקב"ה שחכב עליו מכל המצוות, שזה סבה העיקרית לגאולתנו, וכיון שנקראו אגודה, וגם שבמצרים נתקבצו למקום אחד, שם היו כולם יחד בנושן, וגם עכשו הלא כל האגודות נתקבצו זה חמשה פעמים למקום אחד וכל האגודות פונים למרכז אחד, ומתחוקים ללמד ולהנך לבני הנעורים עברית בעברית לשון יעקב אבינו ולעשות חסד וע"ז, ולדעתיה שהתנא ד"א קרא מצוה אחת עיקר הוא שנעשו אגודה אחת, ומילה הגורם לזה ע"י אפיקי יהודה לענן הברכה שנתברכו ישראל ככוכבים וכחיל וכעפר, והיה ורעך כעפר הארץ או ופרצת ימה כי היינו אחרות ישראל כמו סדנא דארעא חד הוא, והמועיל לאחריתם מצוה מילה וכן לשון יעקב אבינו גם כן סבה לאחדות העם, וזה הן עם אחד, מפני מה, ושפה אחת לכולם, אבל העיקר הוא אחרות, מילה כועיל לאמונה אמיתית כמו שנבאר להלן, וכ"ז פעל על כל בני ציון היקרים, נמצא שעסק הציונים נמשך לנו מיוצאי מצרים, כמו שאמרו בטדרש בכמה מקומות האבית כל טה שאירע להם סימן לכנים ומאתערותא דלתהא כזאת מוכמחים אנו שיהיה בקרוב מאד אתערותא דלעילא ואגודתו על ארץ יסרה, פ"י שתהיה יסוד לארה"ק וכימי צאתנו טארץ מצרים יראנו נפלאות כ"ב, ודי בזה הערה מול מנגדיך מה שחסר לנו נגד יוצאי מצרים ששם קבלו ע"זע שלא ילמדו לשון מצרים סבואר שמה המעם ב' פעמים מפני דרכי ע"ז, הנראה מזה שאז היו נמשכים ע"י לשונם לע"ז, יע"ז שם, שבעת נהבטל יצ"א דע"ז כידוע, ועיין זוהר לך לך (דף נ"ז) שמקשה כתיב ויקח ה' את אברם כנו כ"ו וכתוב ויצאו אתם, ויצאו אתו סבעיא ליה, תא חוי כיון דחמא ה' שאלברם ברית אשתויב מנו נורא, אתהדר למעבר רעותא דאברהם נ"י, מכאן אוליפנא כל מאן דאתער לאתדבאה מסייעין ליה ת"ח כיון דכתיב ללכת ארצה כנען מיר ויאמר אל אברם לך לך מארצך, ה"ח מלין דלעילא לא איתער עד דאיתער לתהא בקרמיתא כ"ו, וכן המוכירים את ה' אל דמי לכם כ"ו, עיין שם היטב, (ואם ה' איתער וגרם לעילא ק"ז רוח בו), ועיין פתחי שערים מהגאון המקובל האלהי בעל בנין עולם, נתיב שבירת הבלים אות י"ח באמצע, ואין נשאר רק בחינת אמונה לישראל, וישראל כגלותא בתכלית השפלות ואו"ה שולטים כ"ב, והיה ורעך כעפר ואין ניכר רק מציאותם-לבד, כמשי"כ ואף גם זאת כהיותם בארץ אויביהם כ"ו עכ"ז בי אני ה' כ"ו, ועיין שם עוד נתיב עולם התיקן סוף אות ד' בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה שהיא מצוה הכולל כל התרי"ג מצוות, וע"ז אף שהינר הוא כרוך בו ושולט בכל איברי

מ"מ שורש אמונה קיים בו, ועוד שם כאות ה, אפילו אין עושין רצונו של סקום מ"מ אין האמונה נכרת מפיהם בכח המילה כמו שהאריך באות ד, שמילה כולל הריו"ג בו ואין ההורה פוסקת בו עד שבסוף אלף הששי או וארו עם ענני שמי"א בו, ואז יהיה נמר התיקון ובאות ג, שהקליפה התנכרה ונתרכו המוסרים בו וההצופין, אבל נסי יציאת מצרים קריעת י"ם ומ"ה והליכהם במדבר עשה שורש חוק לאמונה אשר א"א שישלום הס"א להסירם מאמונה, וע"י ברכינו הקי הגר"א נ"ע מ"ש על אמרם אפילו נחש ברוך על עקבו לא יפסיק בו עד שיהגלה האור לנטרי, ולמבין די הקיצור הניגע הרבה לענינו.

והנה התעוררתי לכתוב כ"ז מפני שגדלה שטחתי ותגל נפשי בהגלות נגלות לפני בעת בקבלתי ע"י העוסקים בענין הקי הוה הספר שחיברו הרב החכם, חכם עדיף מנביא, כבוד מו"ה יהודה בן שלמה אלקלאי מעיר סעמלון, ואחרי עיוני בו בעינא פקחא ראיתי שהספר היה רב הכמות, מטמון יקר, שהיה טמון וגרפם זה כחמשה וארבעים שנה, ובקראי בו זלגו עיני דמעות של שמחה, שמצאתי בו יסוד חוק לדברי אלה שהקדמתי למעלה מוזהר פקודי וב. ברי הצל"ה, והנה ראיתי שירד לאמת השחי ושחה במדרשי חז"ל ווזהר הקי ופתח כיון ונכנס לפני ולפנים, ומצא יסודות חוקים, גלוי לרעיו' ונפל נהורא, ורוח א' נשבה בם אשר מדברין לא נפל צרור ארצה (ע"י הקדמה הגאון מקאזנא לספר עין יצחק אות מ"ב) שכתב פי' הקרא והניעותי בכל הגוים ביה ישראל כ"י ולא יפול צרור ארצה, דהכונה בשיהיו צדורים ומקושרים יחד במעלה האחרות והשלום או לא יוכל שום אימה ולשון להווק להם כלל, ומסיים בעמוס שם בחרב ימותו כל חטאי עמי האמירים לא הניש ותקדים כעדנו הרעה, היינו כי רק הפורשים מן הצבור והם חוטאים בעמנו ופורשים מן העם ובוחסים בעשרם ואינם משתתפים בצרת הצבור הם יענשו לברם, אבל איתן שאינם פורשים מן הצבור ומתאחרים ביחד בכלל הצבור, הם לא יענשו אף שאינם זכאים כ"כ לפי שגדול השלום, וזה כונת המאמר טנחיה כ"ז וכן ישראל בהרצאה עד שיהיו כולם כאגודה אחת כי וקצרת, וע"י טזה בכריתות ד, ו' שנתעוררו החרדים והנאורים וילכו ויעשו כ"י בכל מקומות פוזריהם בכל הכתוב בספר הזה, והמלצתי ע"י שאמרו עתיד הקב"ה לעשות טהול לצדיקים ויראו באצבע הנה אלהינו זה קוינו לו בו ועלינו לצאת במחול בהקדם ועלינו להיות בהקוה כטוחה כי בקרוב נראה עין בעין בשוב ה' ציון, ולכן מצוה רבה לאדפסי איררא ולמטה הדפסתו כדי להזקירם רפות ואו יחזקו איש את רעהו ויתסיפו עלינו כהנה וכהנה, וגם כי מי אנכי להיות מצטרף להרבנים שכבר קדמוני, אבל לא יכולתי להתאפק טבלי להצטרף וכבר צרפוני ונסעתי בצירוף הרבנים הגאונים זה כשנתים האב"ר דלידא ודסאפאצקין להמתיק דיני הסקטריגים. והמנגנים, ומצוה נורדה, ולכן הנני להסכים להרפים את הספר „גידל לה“.

והנני יריד כל ישראל ומקושר ומרובק לעוסקים כמלאכת הקי ויכתבו בכל טוב סלה

שלמה יצחק דראוד חופ"ק שעכ"ז.

גורל לה'

א כתוב פרשת אחרי מות, ולקח את שני השעירים והעמיד אותם לפני ה' פתח אוהל מועד, ונתן אתה'ן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, המצוה הזאת היא רחוקה מן השכל כרחוק מזרח ממערב, שהצוה התורה להקריב קרבן לעזאזל, וביום הנורא הזה, ובפרשה עצמה כתיב ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים, ועוד שיהיו שניהם שווים, ויהן עליהם גורלות, מן הראוי שיקח אחד המיוחד שבשעירים לה', ואחד אשר לא נראה כמוהו לרוע לעזאזל. אבל התורה סורה דרך ישרה איך יתנהג האדם בעבודת בוראו, האדם נברא מן השמים ומן הארץ, הגוף הוא עפר מן האדמה והנשמה חלק אלון ממעל כמ"ש רז"ל יקרא אל השמים מעל זו הנשמה ואל הארץ לדין עמו זה הגוף, ואי אפשר לנשמה בלא גוף ולא גוף בלא נשמה, ורצה וצוה הקב"ה שתהיה הנשמה בגוף האדם עד שימלא מספר ימיו הקצובים, וחייב האדם לשמור את גופו כדי שהשמר נשמתו, ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, וחי בהם ולא שימות בהם ואין דבר עומד בפני פקוח נפש, ואעפ"י שאמרו רז"ל יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ז. אם האדם מאבד עצמו לדעת כדי שתלך נשמתו למנוחות שאננות יפה שעה אחת קודם אין לו חלק לעולם הבא כי האדם חייב לשמור את גופו ונשמתו עד שימלא ימיו, וישוב העפר על הארץ כשהיה זהרוח השוב אל האלהים אשר נתנה, ואם האדם מסנף את גופו הוא חומס את נפשו כמ"ש רז"ל נזיר פ' א' הניאר' אלעזר הקפר אומר וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי באיזה נפש חטא זה אלא מפני שציער את עצמו מן היין נקרא חוטא, וקל וחומר ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא. המצער עצמו מכל דבר עאכ"ו, וכן אמרו העניות פ' א' אמר שמואל כל היושב בהענית נקרא חוטא שנא' וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי' ואם כל עמל האדם לפיהו לאכול ולשתות ולעדן את עצמו בתענוגי העוה"ז. ואינו שם על לב לעשותו רצון קונו, הוא מאבד נפשו ונכרתה הנפש ההיא מעמיה, ואיזהי דרך ישרה שיבור לו האדם דרך ממוצע, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל חציו לה' וחציו לכם ויתן לכל זמן ועת לכל חפץ, ויקבע עתים לתורה ומצות, ועתים לעשות צרכיו וצרכי ביתו, והרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם, והרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידם, וכל תורה שאין עמה מ"אכה כופה בטלה וגוררת עון, ויפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, וכן אמר ר' אלעזר ב"ע אם אין תורה אין דרך ארץ אם אין דרך ארץ אין תורה, אם אין קמח אין תורה אם אין תורה אין קמח :

ב. זהו אומרו ולקח את שני השעירים והעמיד אותם לפני ה', כלומר שני היצרים יעמידם לפני ה', ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך בשני יצריך ביצה"ם וביצה"ר, וכל מעשיך יהיו לשם שמים, צדיק אוכל לשובע נפשו לקיים את גופו ובריאותו לעבודת בוראו, ונושא ונותן כאמונה לפרנס את בני ביתו, עושה

עושה צדקה בכל עת זה הוון ומפרנס בניו ובנותיו כשהם קטנים, והאדם הישר יהיה כל מגמתו להעלות גורל של שם בימין, ר"ל חפצי שמים יהיו חשובים בעיניו יותר מחפצי העוה"ז, כמו שיש מעלה ויתרון לימין על השמאל, וכן היה אות לישראל כשהיו ראויים היה גורל של שם עולה בימין, והסגן אומר לו אישי כהן גדול הגבה ימינך, והיו כל ישראל שמחים ויודעים שתהיה שנה טובה ומתוקה, ואם גורל של שם עולה בשמאל ראש בית אב אומר לו אישי כהן גדול הגבה שמאלך, למען יראו ישראל וידעו שאין מעשיהם רצוים, כי נמו אחרי הבצע התורה והמצוה השליכו אחרי גום והיו כל ישראל עצבים והיו מהרהרים השוכה ומתקנים דרכיהם, למען ישוב ה' מתרון אפו ויגזור עליהם גזרות טובות, זהו אמרו ונתן אהרן על שני השעירים גזרות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, שיהיו שניהם שוים, שאי אפשר לנשמה בלא גוף ולא גוף בלא נשמה, ויתן עליהם גזרות גורל אחד לה', שיוסגל האדם מצות ומע"ט לקנות חי העולם הבא לנשמתו בהפרדה מן הגוף, וגורל אחד לעזאזל שיעסוק בעניני העולם הזה להחיות את נפשו ונפש אנשי ביתו, וזאת שיטיבו את דרכם להעלות גורל של שם בימין, ועסקי הנשמה יהיו חשובים יותר מעסקי הגוף, כי הגוף בעוה"ז עולם עובר והנשמה בעולם הבא עולם הנשמות עולם שכלו טוב עולם שכלו ארך מנוחה לחיי העולמים :

ג עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל אוהביו שני עולמות הבאים, עוה"ב לגופות ועולם הבא לנשמות, יש עוה"ב שאמרו רז"ל ברכות פ' ב' העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזון השבינה, ועולם הבא הוה הוא לנשמות שלא שייך בהן לא אכילה ולא שתיה ויש עוה"ב שאמרו רז"ל סוף כתובות לא כעולם הזה העולם הבא, העוה"ז יש בו צער לבצור ולדרוך, העולם הבא מביא ענבה אחת בקרון או בספינה ומנוחה בוית ומספק הימנה וכו' והעולם הבא הוה הוא לגופות שהגופות אוכלין ושותין וזה יהיה לימות המשיח, וימות המשיח נקראים עולם הבא כמ"ש ההוספות בסוף בתיבות, ואין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעביר מלכויות בלבד, ולכן אנו אומרים עולם שכלו טוב עולם שכלו טוב מנוחה לחיי העולמים ל' רבים, מפני שהם שני עולמות הבאים, העולם הבא לנשמות הוא ירושלים של מעלה כמ"ש בתרא פ' ה' א"ר יוחנן לא כירושלים של עולם הזה ירושלים של עוה"ב, ירושלים של עולם הזה כל הרוצה לעלות עולה, ירושלים של עולם הבא אין עולין לה אלא מזומנים רצה לומר העולם הבא לנשמות הוא ירושלים של מעלה, וזי שמומן לחיי העולם הבא הוא יעלה אליה, אבל ירושלים של עולם הזה כל הרוצה לעלות יהי אלהיו עמו ויעל, העולם הבא לגופות הוא ירושלים של כסה כמ"ש ילקוט ראובני פ' כי הבא והיה כי תבא אל הארץ אשר ה' אלהיך נותן לך נחלה ששם העולם הבא היא נחלה ושם היא המנוחה עכ"ל רצה לומר ששם העולם הבא של ימות המשיח ושם היא המנוחה שלא יהיה צעיו לבצור ולדרוך ושם ינוחו יגיעי כח ויתענגו על רוב שלום בתענוגי העולם הזה מברכות העולם הבא הנאמרים בסוף בתיבות ;

ד זמן העוה"ב העליון שאין בו לא אכילה ולא שתיה הוא האלף השביעי עולם שכלו שבת, כמ"ש רבינו בחיי פ' נצבים (דף מז ע"ג) ויברך אלהים את יום השביעי

השביעי אמרו רז"ל ברך הקדוש ברוך הוא העולם הבא שמתחיל באלף השביעי, ויקדש אותו זימנו לישראל וזהו לשון מוזמן לחיי העולם הבא, וזמן העולם הבא ש: ימות המשיח הוא ארבע מאות שנה כמ"ש בפ' חלק (דף צט ע"א) ר' דוסא אומר ימות המשיח ה' שנה שנא' ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה וכתוב שמחנו כימות עניתנו נמנים ומתחילין משנת ת"ר עד האלף השביעי ונקראים עוה"ב מזני שהם היספת מהול על הקודש, השבת הגדול והגורא האלף השביעי קבלה שבה להזמין ולקדש את יום השבת שיהיו כל ישראל מוזמנים לחיי העולם הבא כמ"ש בזה"ק פרשת וירא (דף קי"ז ע"א) ובשית מאה שנין לשתיהא יתפתחון תרעי דחכמהא לעילא ומכוני דחכמהא לתתא ויתתקן עלמא לאעלא בשביעאה כבר נש דמתתקן ביוכא שתיהא לאעלא בשבתא ופיטניך בשנת שש מאות שנה לחיי נח, רצה לומר בשנת שש מאות שנה לאלף הששי מתחילין חיי המנוחה רהינו ימות המשיח או ישראל ישובו אל המנוחה ואל הנחלה ששם העולם הבא ושם היא המנוחה, ובשית מאה שנין לשתיהא וכו' פי' הרב מקדש מלך אלו וכו' ישראל היו נגאלים בששים שנה הראשונים לאלף הששי, וכן בכל ששים וששים, ואם לא יוכו סוף הקץ הוא שנת ת"ר, ועונוהינו האריכו קצנו וכו', ובעוה"ר עד היום הזה שנה תר"ו כבר אבדנו י"ו שנה של קורת רוח לאפס מעוררים ונהפכו לשנות יגון ואנחה ברוח"רועש ואש ודם, האיותה אשר הראה ה' לאליהו בעלותו השמימה להודיעו כי בהם יעורר את ישראל מתרדמת שניהם. ר"ח ר"ת חולי רע, כמו שאמר שמואל הכל ברוח, כל החולאים הם מחמת הרוח :

ה שני עולמות הבאים נובה על ידי שני משיחים. העולם הבא של ימות המשיח נובה על ידי משיח בן יוסף שהוא יקבץ את ישראל אל המנוחה ואל הנחלה, כמ"ש הרב אבקת רובל ספר ראשון חלק שני וז"ל אמרו רז"ל קודם ביאת המשיח בן דוד יבא מב"ו ויקבץ הגלויות עכ"ל, והוא יכונן את בית חיינו ויבנה החרכות כמ"ש (יהוקאל ל"ו) ויעשה ישוב בארץ ישראל ויהיו בה אכרים וכורמים זיוגבים ונסעו בדרך כמ"ש (ירמיה ל"א), בתחילה קמעא קמעא כל מה שהיא רבה והולכת כנו' אות יו"ד, עד שנגיע למעלה שיעמדו זרים ורעי צאנכם יבני נכר אכריכם וכורמיכם ואתם כהני ה' תקראו משרתי אלהינו יאמר לכם כמ"ש (ישעיה ס"א) ולכן הגואל הראשון נקרא משיח בן יוסף, מפני שהוא דומה ליוסף, כמו שיוסף שלחו אלהים למסויה לפני אחיו, כן מב"ו ישלחו אלהים למסויה לפקח ולהשנייה על פרנסת עוליו גולה להכניע להם עבודה ומלאכה שיוכלו להתפרנס, וזאת ההיה גדולת רוממותו כמו שהיה גדולת יוסף שנתן אוכל צעירים אוכל שדה העיר אשר סביבותיה נתן בהובה וכמו שגדולת יוסף היתה היתה יד פרעה כן גדולת מב"ו תהיה תחת יד גדול אדוננו יר"ה כי הוא האיש אדוני הארץ. כמ"ש הרב תוספת יום טוב מעשר שני פ' ה' משנה ב', והמשיח בן יוסף הוא יבנה הבית כמ"ש חרב של"ה מאמר בית דוד ד' כ"ד ע"א, ואחרי יבנין הבית, בסוף האלף הששי יבא משיח בן דוד וכל ענינו קודש קדשים, והוא יחיה את המתים והוא יביאנו לחיי העולם הבא, והיא יקדש את השבת שנא' בזכר ישועות אשא ובשם ה' אקרא, וביאת המשיח בן דוד הוא היעוד האחרון והמפלא מכל יעודי הגאולה והוא סוף מעשה במחשבת תחילה, ולכן מיום גלות ישראל

ישראל מעל אדמתו, כפיהם ירצו כל חכמי ישראל ביאת משיחנו לדבר על לב עמומים לנחמם מאבלם ולשמחם מיגונם, כי התחלתא דגאולה היא דבר טועט כמו השחר עלה כנו' אות יו"ד ובדבר טועט לא יתנחנו עמוסי התלאות, ולכן דברו על לב ירושלים כיעוד האחרון ביאת משיחנו לכשרם בטוב ה' והוא אחד משליש עשרה עקרים, ואני מאמין באמונה שלמה כשיאספו ישראל אנודה אחת וישימו עליהם ראש אחד הוא המשיח בן יוסף, והוא יבנה הבית או באי כחו, ואחרי בנין הבית יבא משיח בן דוד. ואם יתממה נחכה לו, וכל מאמרו ז"ל הנאמרים דרך נס חוץ מן הטבע נאמרו על ביאת המבי"ר, וכל הנאמרים שאמרו דרך טבע הם אמרו על המשיח בן יוסף שכל ענינו דרך טבע מענינו העולם היה, ועד סוף האלף הששי עולם במנהגו נוהג מנהג הטבע כמ"ש רבינו בהוי' פרשה נצבים (דף טו ע"ג), ולכן עד סוף האלף הששי נקראים ימות המשיח בן יוסף, ובעיה"ר הדיושכים כסאות למשפט שכתו אל מושיעם משיח בן יוסף, ואין עושה טוב אין גם אחד לעורר את לב ישראל אל האסיפה המאושרת אסיפת המבי"ר שהיא התחלה דגאולה ;

ו המשיח בן יוסף יבנה מוקני ישראל כמ"ש [הושע ב'] ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יורעאל, והגם יונתן וימנון להון ריש חר מבית דוד ויסקן מן ארע גלותהון, רצה לומר הקדוש ברוך הוא יתן את רוהו על הקבוץ הנבחר וידמן שהראש שישמו עליהם יהיה מורע דוד והראש הוה הוא המבי"ר כמ"ש מהר"י אברבנאל ז"ל גם' מצינע ישועה (דף טו ע"ג). ונקרא מבי"ר כי היא יהיה נמשח מהאסיפה הנבחרת והאסיפה הזאת תהיה מגדולי ישראל וישבו האירופא כמ"ש רז"ל במדבר רבה פ' י"ג עורו צפון ובואי הימן לכשיתעוררו הגליות הנתונות בצפון יבאו ויהנו בדרום לכשיתעורר מלך המשיח שהוא נתון בצפון יבא ויבנה בית המקדש שהוא נתון בדרום העירתי מצפון ויאת עב"ל, ר"ל לכשיתעוררו הגליות הנתונות בצפון דהיינו חלק האירופא שהוא בצפון העולם ועד שיתעוררו העשירים כי העושר מצפון כמ"ש מצפון זהב יאתה, לכשיתעורר מלך המשיח שהוא נתון בצפון, כי הוא יהיה אחד מגדולי האירופא כמ"ש מי זה בא מארם והוא יבא ויבנה בהמ"ק שהוא נתון בדרום, ושה' [הושע א'] תחלת דבר ה' בהושע, ר"ל כל הנביאים נהגבאו גחמות ויעודי הגאולה, אבל התחלת הגאולה דבר ה' בהושע ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ, רצה לומר התחלתא דגאולה היא שיקבצו ראשי בני ישראל באגודה אחת ובעצה אחת לפקח ולהשיגח בעסקי הקבוץ כמ"ש ב"ר פ' צ"ה נעשו בני ישראל אגודה אחת התקינו עצמכם לגאולה, והם יבקשו מאת מלכי הארץ בעד עמנו ובעד ערי אלהינו, כמ"ש [ירמיה ו'] כימים ההמה ובעת ההיא נאום ה' יבאו בני ישראל המה ובני יהודה יחדיו הלוך ובני ילכו ואת ה' אלהיהם יבקשו, ציון ישאלו דרך הנה פניהם באי ונלוו אל ה' ברית עולם לא תשכח, תדגום ונתן לציון ישאלו למנוח, רצה לומר יבקשו מאת מלכי הארץ לקרא לנו דרוור לשוב אל ארצנו ואל נחלת אבותינו, ואבינו שבשמים אשר בידו לב מלכים יטה את לבם לעשות את בקשתם כמ"ש [דברים ד'] ובקשתם משם את ה' אלהיך ומצאת, הלוך ובני ילכו פי' הרב טבלול יופי בכיה של שמחה, והבקשה הכללית

הבללית הזאת בעד כל ישראל היא התשובה שיעשו ישראל באחרית הימים כמ"ש [הושע ג'] אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה' ואל טובו באחרית הימים, פי' רש"י אחר ימי הגולה ישובו בני ישראל הנא משום רשב"י בשלשה דברים מאסו בני ישראל בימי רחבעם במלכות שמים במלכות בית דוד בבית המקדש א"ר שמעון בן מנסיא אין מראין סימן טוב לישראל עד שיחזרו ויבקשו שלשתן, ובקשו את ה' אלהיהם זו מלכות שמים, ואת דוד מלכם כמשמעו, ופחדו אל ה' ואל טובו זה בית המקדש כר"א ההר הטוב הזה והלבנון :

ז ובקשו את ה' אלהיהם זו מלכות שמים. רצה לומר תחלת התשובה שיעשו ישראל באחרית הימים היא שיבקשו חנינה מאת מלכי הארץ לרחם על גולת אריאל הפזורים בארבע כנפות הארץ לקבצנו אל ארץ נחלת אבותינו. לקבל אלהותו ית' כי הדר בחוצה לארץ דוכה כמי שאין לו אלוה שגא' להה לכם אה ארץ פנען להיות לכם לאלהים, והתשובה לארץ היא קבלת עול מלכות שמים, כי אין הקב"ה נקרא מלך אלא בארץ ישראל כמ"ש בווה"ק יש פ' כי הצא קורשא ברוך הוא כד איהו לכר מאתריה לאו איהו מלך וכד אתהדר לאתריה ויהי ה' למלך, ואמרו רז"ל תענית ד' ה' נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יבא בירושלים של מעלה עד שיבאו ישראל בירושלים של טבה שגא' [הושע י"א] בקרבך קדוש ולא אבא בעיר, ולכן אין הקדוש ברוך הוא נקרא מלך עד שיבא בירושלים של מעלה וישב על כסא כבודו מקום מקדשנו של מעלה, כמ"ש ה' בשמים הבין כסאו ומלכותו בכל משלה, וכן כתיב מלך אלהים על גוים אלהים ישב על כסא קדשו, וכן כתיב ימלוך ה' לעולם אלהיך ציון ר"ל ימלוך ה' לעולם בשוב אלהיך לציון, כמ"ש הביאמו ותשעמו בהר נחלהך מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כיננו וידך ה' ימלוך לעולם ועד, וכן אנו אומרים בסליחות ועת יקבץ נפוצים מארבע תפוצות ה' ימלוך לעולם ועד, אמרו בתקוננים תיקון כ"א הו"ל ועוד שכינתא איהי מצות העמדת מלך הה"ד שום תשים עליך מלך, כביכול כל זמנא דגיה שכינתא באתראא גיה מלכא, וכשישובו ישראל לארץ הקדוש ברוך הוא יחזיר שכינתו לציון, כמ"ש בווה"ק פרצת בשלח (דף נ"ה ע"ב) וכד תתהדר כנסת ישראל לאהרה כדין יתוב מלכא קרישא לציון לאתריה ורא הוא בשוב ה' ציון, והיא ההשובה כמ"ש בתקוננים תיקון כ"א ותויבתא מאי ניהי דיוחזיר שכינתא לאהרה רצה לומר התשובה היא שישבו ישראל לארץ כדו שיוחזיר הקב"ה שכינתו לציון, וכל הקוצין כלו ואין הדבר תלוי אלא בתשובה שישבו ישראל לארץ :

ז והדבר צריך בקשה מאת מלכי הארץ לקרא לנו דרור לשוב אל ארצנו ואל נחלת אבותינו, הנוך ובכו ילכו ואת ה' אלהיהם יבקשו ציון ישאלו, כמ"ש ציון כמשפט הפדה, שגקריב את משפטנו לפני מלכי הארץ, כי מיכי חסד הם ואוהבי הצדק והיושר והקדוש ברוך הוא יתן בלבם חמלה וחנינה לרחם על אורך גלוננו ופזורינו בארבע כנפות הארץ, וכמה צרות רבות ורעות וגירושין ושמודות אשר עברו על נפשנו, כי לקחנו מיד ה' כפלים בכל חטאתנו ואין רעה באה לעולם אלא כשביל ישראל, כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצרו, וכפר אדמתו עמו, ר"ל החסד אשר יעשו עם אדמתו הכפר על דם עבדיו

עבדיו אשר שפכו על הארץ, כמ"ש [זכריה א'] כה אמר ה' צבאות קנאתי לירושלים ולציון קנאה גדולה וקצף גדול אני קוצף על הגוים השאננים אשר אני קצפתי מעט וחמה עזרו לדעה, לכן כה אמר ה' שבתי לירושלים ברחמים בתי יבנה בה נאם ה' צבאות, ואז יהיה אל מלך יושב על כסא רחמים מהנהג בחסידות, עושה צדקות עם כל בשר ורוח, כי ישיב ה' מחרון אפו, כמ"ש אמרו בגוים ה' מלך אף הכין הכל כל המוט, ישמחו השמים וחגל הארץ, וארץ השלום יעשה שלום במרומו וכל צבא המרום כמרום איש על מקומו יבא בשלום, ויהן שלום בארץ ויהן שלום במלכות, וכל מלכי הארמה על הארמה ינוחו וירגעו במלכותם בחציהם ובטירותם, כי ינוח ה' להם מכל אויביהם, ולא ירים איש את ידו, ולא ירחבו הנער בזקן והנקלה בנכבד, ולא ישא גוי אל גוי חרב, וינהגו את מלכותם בנחת ושובה בהשקט ושלחה כעין מלכותא דרקייעא:

ט גאולה ישראל היתה על ידי מלכי הארץ כמ"ש רד"ק תהלים קמ"ז אל תבטחו כנדיבים בכך אדם שאין לו תשועה, כי לה' לברו התשועה והוא יסובבנה על ידי אדם כמו שכתב תשועת גלות בבל על ידי כורש, וכן לעתיד יסבב גאולה ישראל על ידי מלכי הגוים שיעיר את רוחם לשלחם. וכן כתב סוהר"י אברבנאל ז"ל משמיע ישועה (דף כ"ה ע"ד) וז"ל ולפי שציון התפלא על שיבת בניה לתוכה לכן אמר הנביא הנה הדבר הזה יהיה ככח גבורתי ועל ידי בגוים עצמם יהיה הנס הזה, והוא אומרו הנה אשא אל גוים ירי ואל עמים ארים נסי, וכן כתב הרב יפה תואר ב"ר פ' צ"ט אנדה י"ד אם כן למה מלך המשיח בא וכו', דאי לקבץ גלויות אין צורך לו כי ה' טורה ישראל יקבצנו כאמרו ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל, וכן והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה' וה' יעשה הדברים בדרך ארץ עד כאן לשונו, ולפי טבע הוסיף הדרך ארץ הוא לבקש חנינה מאת מלכי הארץ כי מלכי הסדר הם, וכן כתב רבינו בחיי סוף פרשת תולדות וכשתקיימו הברכות ליעקב שהוא שלישי לאבות יש לנו בזה הבטחה גדולה בגלותו השלישי שיתקיימו בנו בזמן הגאולה, וכשם ששרו של עשו הסכים על הברכות שנא' ויברך אותו שם, כן בזמן הגאולה עתידים מלכי הגוים שיסכימו בברכותינו הוא שהבטיחנו ה:ביא ישעיה והיו מלכים אומניך, וכן כתב הרד"א ז"ל ועלו מושיעים אלו המלכויות, כמו שקרא לכורש משיח ולנבוכדנצר עבד כך קרא למלכויות מושיעים לפי פעולתם, ורש"י ז"ל פי' ועלו מושיעים שרי ישראל, והבל אחר כי שרי ישראל יפתחו פתח כחודרה של מחט ויבקשו חנינה מאת מלכי הארץ בקשה כללית בעד כל ישראל. והקב"ה יפתח כפתחו של אולם ויטה את לבם לעשות את בקשתם, כמו שכתוב [ישעיה ס"ד] מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישרים האומר לירושלים תושב ולערי יהודה הבנינה וחרבותיה אקום, האומר לכורש רועי וכל חפצי ישרים ולאמר לירושלים הבנה והיכל תוסד, כה אמר ה' למשיחו לכורש וכו', פי' הרב בלי פו (דף קע"ו ע"א) וז"ל לא יהיה הוא ית' המתחיל כי אם ישראל והוא ית' עצת מלאכיו ישרים, ר"ל כשיבקשו ישראל מאת מלכי הארץ הקדוש כרוך הוא ישרים ויטה את לבם לעשות את בקשתם, לאמר לירושלים תושב ולערי יהודה הבנינה, אמרו רז"ל במדבר רבה פ' י"ד יש אומרים שבעה משיחים הם שנאמר והקימנו

הקיטונו עליו שבעה רועים, רצה לומר כמו בנאולה בכל כתיב האיטר לכורש רועי וכל חפצי ישרים, כן בנאולה העהירה יקים ה' שבעה רועים להשלים חפצו ית' לאמ' לירושלים הבנה והיכל תוסד, וכשם שזכה כורש להקרא משיח בשם ה' מפני שהשלים חפצו ית' כן שבעה המלכים הגדולים שישלימו חפצו יתברך נקראים משיחים ומושיעים :

ו ואת דוד מלכם כשימעו, ר"ל יבקשו מאה מלכי הארץ להשים עלינו ראש ייחד, הוא המשיח בן יוסף כנו' איתו ו' וצמו להם ראש אחד פירש רש"י דוד מלכם, וכן כתיב ירמיה ל' ועברו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם, אמרו בפ' חלק (דף צח ע"ב) א"ר יהודה אמר רב עתיד הקדוש ברוך הוא להעמיד להם דוד אחר שנא' ואת דוד מלכם אשר אקים להם, הקים לא נאמר אלא אקים, א"ל רב פפא לאב"י והכתיב ודוד עבדי נשיא להם לעולם, כגון קיסר ופלא קיסר ר"ל דוד מלכם הוא המשיח בן יוסף, והתחלה דגאולה תהיה על ידו, והוא יתחיל לקבץ הגלויות מעט מעט, כי מושבעים אנו שלא לע"ה חומה כולנו יחד כמ"ש רז"ל כתובות (דף קיא ע"א). והוא יבנה הבית או בנו או בן בנו, ואחרי בנין הבית יבא משיח בן דוד, והוא יהיה כגון קיסר מלך משוח בשמן המשחה, והמב"י יהיה כגון פלא קיסר, ויהיו שני מנהיגים כמו שבקש משה מהקדוש ברוך הוא, אחד אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו בעניני העוה"ו, ואחד אשר יוציאם ואשר יביאם בעניני העוה"ב כמ"ש הרב מגלה עמוקות אופן א', ולכן אמר דוד מלכם כי לפי האמת אינו מלך כי אם ראש אחר, מפני שאין לנו כהן ונביא ואורים ותושים ושמן המשחה, אבל תהא אימתו עלינו יראת הרומטות כאלו היה מלך משוח בשמן המשחה, וכיון שימניו הראש הוא דומיא דמלך מוכרח להיות נמנה ונמשח מאה מלכי הארץ אשר נתן להם ה' ככבוד מלכותו וינטלם וינשאם בהדר מלכות. להמליך מלך את אשר ייטב בעיניהם, והקב"ה מסכים על ידם ונותן עליו הוד מלכותו ומשפיע על ידו לכל בני מלכותו כידוע, ומיניש הממרה את פיו כמ"ש משלי כ"ד ירא את ה' בני ומלך ועם שונים אל התערב, כי פהאום יקום אידם וכי', מפני כי המורד במלכות הארץ מורד במלכות שמים אשר נתן מכבודו למלכי האדמה, וז"ש רז"ל נחמו בכפלים שנאמר נחמו נחמו עמי, רצה לומר שהי גאולות היו לישראל גאולת מצרים חוץ מן הטבע באותיה ומופתים, וגאולת כבל בדרך טבע בחנינה כורש מלך פרס כמו שכתוב [עזרא ז'] ויתן לו המלך כיד ה' אלהיו עליו כל בקשתו והגאולה העהירה נחמו בכפלים בדרך שתיהן, החילה הגאולה על ידי מב"י בדרך טבע בחנינה מלכי הארץ, וסוף הגאולה על ידי מב"ד בדרך נס הפלא ופלא למערה מן הטבע, כמ"ש הרב כבוד חכמים ירושלמי ברכות פ' א' אנדה ג' א"ר חייא לרבי שמעון כך היא גאולתן של ישראל בתחילה קמעא קמעא כל מה שהיא היא רבה והולכת שנאמר כי אשב בחושך ה' אור לי, רצה לומר הטב"י הוא תחלת הגאולה כמו השחר עלה, כי אשב בחושך ה' אור לי, וביאת המב"ד הוא סוף הגאולה כצאת השמש בגבורתו כמ"ש וכסאו כשמש נגדי :

יא ופחדו אל ה' ואל טובו זה בית המקדש, רצה לומר יבקשו מאה מלכי הארץ לתת גדולה ליוצר בראשית לבנות את ביתו אשר התריבו, להושיב את ה' אלהינו

יהוה
1107
1760
1107
1107
1107
1107
1107

אלהינו מלך העולם על כסא כבודו מקדשנו, כי בחר ה' בציון אוה למושב לו והבית יבנה על ידי מלכי הארץ כמו שכתב רבינו בחיי פרשה שמיני ז"ל בית ראשון בנה שלמה, בית שני בנה זרובבל ברשיון כורש מלך פרס אבל הבית השלישי עתידה אומה זו לבנותו לפי שהיא החריבו וז"ש שעתיד להחזיר העטרה ליושנה עכ"ל. וכן כתיב וזכריה ו' הנה איש צמח שמו [דהיינו המבי] ומתהוו יצמח ובנה את היכל ה', והוא יבנה את היכל ה', ורחוקים יבאו ובנו בהיכל ה' [דהיינו האומות שהחריבוהו], והבית יבנה עפ"י נבואת יחזקאל כמ"ש שם מ"ג וישמרו את כל צורתו ואת כל חקותיו ועשו אותם, פי' רש"י ילמדו עניני המדות מפך שידעו לעשותם לעת קץ, ומלכי האומות יכבדוהו כמ"ש [ישיעה ס'] כבוד הלכנון אליך יבא בראש תדהר והאשור יחדיו לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי אכבד, פי' רד"ק שיכנו בהם בהמ"ק וכן פי' מוהר"י אכרנבאל ז"ל משמיע ישועה [דף לב ע"ד]. וכן כתיב [חגי ב'] והרעשתי את כל הנגים ובאו חסדת כל הנגים ומלאתי את הבית הזה כבוד אמר ה' צבאות, גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון אמר ה' צבאות, רצה לומר גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון שיבנה בחסדת הנגים מן הראשון שנבנה על ידי הנגים, כי הראשון נבנה על ידי כורש לברו, והאחרון יבנה על ידי כל מלכי הארץ ויגדל כבודו מאד, וז"ש רז"ל שהבית העתיד יבנה על ידי הקדוש ברוך הוא. רצה לומר ברצון מלכי הארץ כי לב מלך ביד ה', כמ"ש [זכרי ב'] זה דבר ה' אל זרובבל לאמר לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות, פירש רש"י כן יעשה בנין הבית בלא כח אדם אלא ברוח אל וברצונו, אני אהן את רוחי על דרויש ויצוה אתכם לבנות ולעשות כל צרכי יציאת הבנין משלו ולעזור אתכם בחטים ויון ושמן ועצים ולא תצטרכו לעזרת אדם, הרי שעזרת מלכים אינו עזרת אדם, וכן הבית העתיד יבנה בלא כח אדם אלא ברוח אל וברצונו, כי יתן ה' את רוחו על מלכי הארץ לעזרנו על דבר כבוד שמו, כמו שנתן על כורש ודרווש :

יב גרול יהיה כבוד הבית הזה האחרון, כמ"ש בזוה"ק פ' פינחס (דף רפ"א ע"א) וז"ל כד נפקו ישראל ממצרים בעא קוב"ה למעבד לון בארעא כמלאכין קדישין לעילא, ובעא למבני לון ביתא קדישא ולנחא ליה מגו שמי רקיעין ה"ד תיבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה', בההוא דפעלת אנת ה' ולא אוחרא, מכון לשבתך פעלת ה' דא בית ראשון, מקדש ה' כוננו ידיך דא בית שני, והרווייהו אומנותא דקודשא בריך הוא אינון, ומדארנויו קמיה במדברא מיהו וכו', בית ראשון ובית שני יחיה לון קודשא בריך הוא כחדא מלעילא, בית ראשון באהכס"א ובית שני באהגליא, ההוא בית להוי באהגליא דאתקרי בית שני דיהחיו לכל עלמא אומנותא דקוב"ה, בית ראשון באהכס"א אסתלק לעילא על גבוי דההוא דאתגליא ובגו דאינון עננין הוי בית ראשון בעובדא טמירא רסליק עד רום יקר שמיא, ובנינא דא אנן מחכאן ועד כען לא הוה בעלמא דאפילו קרהא דירושלים לא להוי אומנותא דבר נש דכתיב ואני אהיה לה נאום ה' חז"ת אש סביב וכו', ועובדא דא הוה אתחיו למהוי ברישא כד נפקו ישראל מטצ"ים, ואסתלק לסוף יומיא כפורקנא בתראה עכ"ל, וקשה אומר בית ראשון ובית שני הרווייהו אומנותא דקוב"ה אינון, והרי הבית ראשון בנה שלמה והבית שני

שני בנה ורובבל, אלא רצה לומר שני הבתים לא היו כשאר הבנינים אשר בנו בני האדם, אלא אומונתא דקב"ה, רצה לומר לפי צורת הבית ותכונתו חל עליהם קדושה ורוחניות כמו נפש האדם שהוא חלק אלוה טמעל, ולכן זהב ההיכל היה צומח ועולה ויציא פרח ויציץ ציץ מפני שהיה בו רוח הים, כמ"ש יומא פ' ד' א"ר הושעיא בשעה שבנה שלמה בית המקדש נמע בו כל מיני מנדים של זהב והיו מוניאין פירותיהן בזמנן ומתם היתה פרנסה לכהונה וכיון שנבנסו גוים להיכל יבש שנא' ופרח לבנון אוטלל, ועתיד להחזירו לנו שנאמר פרוח הפרח והגל וכו', וכן הבקר שתחת גוים היו מוצצים מהם חלב כמ"ס ר"ל, וכשנחרב הבית הקדושה והרוחניות פרח למעלה כמו רוח האדם שהשוב אל האלהים אשר נתנה, ועתיד להחזירו לנו בתחתית המתים שיחיו גם שני הבתים ויוריד לון קוב"ה כחדא מלעילא על בנין העתיד שיבנה ב"ב :

ג' זהו אמרו כד נפקו ישראל ממזרים בעא קוב"ה למעבד לון כמלאכין קדישין, ר"ל רצה הקב"ה שיהיו חירות ממלאך המות חרות משעבוד מלכותו ובעא למבני לון ביתא קדישא ולנחתא ליה מזו שמי רקיעין, ר"ל רצה הקב"ה לבנות להם בהמ"ק ולהוריד עליו רוח ונשמה נצחית שלא יחרב לעולם, ומדארגויו קמיה במדברא מיהו, ר"ל כיון שעשו את העגל נשתכרו הלוחות ונגזר המות, ואני אמרתי אלהים אהם ובני עליון כולכם אכן כאדם המתותן וכמו שנגזר המות ושעבוד המלכות כן נגזר על הבהים שיחרבו ולא הוריד עלידם נשמה נצחית, ואסתלק לסוף יומיא כפודקנא בתרא, בשיבנה בית המקדש ב"ב יחול עליו קדושה ורוחניות נצחית וקיים לעד, ולכן אמרו ר"ל במליצתם שהבית העתיד ירד מן השמים, ר"ל נפש הבית שירד מן השמים, והוכירו אותו ר"ל כי הוא העיקר כמו באדם לא הזכירה תורה את הגוף כי אם הנפש בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, ובל נפש אשר האכל נבלה ומרפה וכדומה. וז"ה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, רצה לומר אם ה' לא יתן את הנשמה לשיא עמלו הבונים את הגוף, ולכן כתיב וז' פקד את שרה, וכן ברות ויתן ה' לה הריון, ב"ל הקדוש ברוך הוא נתן את הנשמה שהוא העיקר, ואי אפשר לנשמה בלא גוף ולא גוף בלא נשמה, כן לא יוכל לרדת הבית העליון שהוא הנשמה עד שיבנו ישראל את הבית התחתון שהוא הגוף, אבל יש תוכפת מעלה ויתרון לבנין העתיד, כי מלבד הקדושה והרוחניות שירד עליו שהוא נפשו רוחו ונשמתו יוריד הקדוש ברוך הוא עליו קדושת שני הבתים הגנוזים בשמים טמעל, כמ"ס הרב כבוד חכמים ירושלמי בכרכות פ' ד' אנדה ד', בית שני באתגניא דיתחוי לכל עלמא אומונתא דקדושא בריך הוא ועליו יחול קדושת הבית הישן באתכסיא בעובדא ממירא דסריק עד רום יקר שמאי, ועל ידי שני הבתים שיוריד מלעילא על בנין העתיד יהיה מחובר בית המקדש של מטה עם הבהמ"ק של מעלה כשלהבת קשורה בנחלת. כמ"ס ירושלים הבנויה בעיר שחברה לה יחדיו ירושלים של מעלה [תענית ד' ה] ובנינא דא אנן מחבאן ועד כען לא הוה בעימא, דאפילו קרתא דירושלים לא להו אומונתא דבר נש, רצה לומר גם על ירושלים יחול קדושה ורוחניות ונשמה נצחית שנאמר [זכריה ב'] ואני אהיה לה נאום ה' הומת אש סביב, פי' רש"י אני אהיה לה לטמן כאלו חומת אש סביב, ובעוה"ר

ובעוה"ר לא ברעה ולא בהשכל הורגל בפי העם שכיה המקדש ירד מן השמים
בשהוא בנוי מאש ולכן מהאונן הנביא (ירמי' יוד) אהלי שודר וכל מיתרי נתקו
בני יצאוני ואינם אין ניטה עוד אהלי ומקים ירועוהי, כי נבערו הרועים ואת
ה' לא דרשו על כן לא השכילו וכל מרעיהם נפוצה, בכחות חדשות בעוה"ר :

יד אמרו רז"ל הדב"א סא"ר פ' ל' אהלי שודר, ככיוול אין בית המקדש נבנה
 ביר אדם אלא בירו של הקדוש ברוך הוא בלכר שנאמר מקדש ה' כוננו
 יריך, פ' הרב וקוקין דנורא וא"ה הרי מפורש בספר מלכים שבני אדם בנו
 בית המקדש, ויש לומר אף על פי שעסקו בו בני אדם אמילו הכי לא נבנה
 אלא על ידי הקדוש ברוך הוא שהאבנים עלו מאליהן על הבנין ונבנה מעצמו
 כמ"ש רז"ל הוקם המשכן הוקם מעצמו, וכן תעשה המנורה תעשה מאליה.
 ואיחא בריש מד' חוית ר' ברכיה אמר והכיה אשר הם בונים אין כתיב כאן אלא
 והכיה בהכניהו. מאילו היה נבנה שנאמר אבן שלמה מסע נבנה מלמד שהיתה
 האבן נושאת את עצמה וניתנת על גבי הדימוס, אבל לפי פשטיה דקרא נוכל
 לפרש מקדש ה' כוננו יריך קאי על הכיה המקדש של מעלה, כמו שאמרו
 רז"ל כשהוקם המשכן למטה הוקם למעלה וכן הבית המקדש. וכשנשרד ירושלים
 ובהט"ק של נטה, ככיוול נשרד ירושלים ובית המקדש של מעלה לכך כתיב
 אהלי שודר, וכשיבנה בית המקדש לכמה יבנה למעלה עד כאן לשונו, ואין
 צריך לומר כי בבנין העתיד יעשה ה' אתנו נסים ונפלאות אשר לא נבראו בכל
 הארץ ובכל הנזים, וראו כל עמי הארץ את מעשה ה' כי נזיא הוא, והלכו
 עמים רבים ואמרו לנו ונעלה אל הר ה' ואל בית אלהי יעקב, והוא מצוה על
 כל איש מישראל כמו שפסק הרמב"ם מצוה לבנות בית הבחירה שנאמר ועשו
 לי מקדש ושכנתי בתוכם, והיא מצוה כללית, וכל בניך למודי ה' הייבים
 להתעסק בבנין ירושלים, לעורר את לב ישראל אל התשובה הכללית
 לארץ נהלת אבותינו. כי אין ירושלים נבנית עד שיקבצו גלויה כזו" אות כ"ב
 ואל הצדקה הכללית לפדות ירושלים, והפדיון היא הגאולה כמ"ש כי ימוך
 אחיך ומכר מאחזתו ובא גואלו הקרוב אליו וגאל את ממכר אחיו, ובכל ארץ
 אחוזתכם גאולה תתנו לארץ. והגאולה היא הפדיון. יהיו לרצון אמרי
 פי והניין,

מן זש"ה תחלת דבר ה' בהושע, תחלת הוא סמיך וחסר הנסמך, רצה לומר
 תחלת התשובה דבר ה' בהושע, כמ"ש רז"ל אמר הקדוש ברוך הוא לראובן
 אתה פזחה בתשובה תחילה חייך שכן בנך פותח בתשובה תחילה שובה ישראל,
 אמרו בזה הלשון פתח בתשובה תחלה. להודיע כי ס"ש תחילת דבר ה'
 בהושע רצה לומר תחילת התשובה, ותחילת התשובה היא הבקשה מאת מלבי
 הארץ בעד עמנו ובעד ערי אלהינו, כמו שכתוב שם ג' אחר ישיבו בני ישראל
 ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופתחו אל ה' ואל טובו זה בית המקדש
 ואין מראין סימן טוב לישראל עד שיבקשו שלישתן, מפני שהבקשה היא התחלת
 דגאולה, והמבקש הבקשה הוא הגואל, וכשישיגו בקשתם מאת מלבי הארץ
 או יקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו לפקח על התשובה לארץ ושמו להם
 ראש אחד ועלו מן הארץ, תרנס יונתן ויסקון מן ארע גלותהין, בתחילה קמעא
 קמעא כל מה שהיא היא רבה והויכת, הה"ר מעט מעט אנרשנו מפניך, עד

שיקבצו אוכלוסא כדי לבנות הבית, והבית בהכנתו יתעוררו ישראל לשוב אל ה', כמו שכתוב ב"ר פ' צ"ח האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים ר' יהודה אומר בהמ"ק הראה להם איך מד"א והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה', פ' הרב יפה תואר זר' יהודה פ' אשר יקרא לעזון קריאה והכרזה וחיינו בית המקדש שהראה להם שעל ידו יקראו הכל בשם ישראל ויחפצו לבא אצלם, כאמרו לכו ונעלה אל הר ה' ואל בית אלהי יעקב, והודיעם זה לפי שהוא הכבוד הנפלא וההצלחה הגדולה המקווה כדי לבערם בטוב ה' עד כאן לשוננו, רצה לומר כשיתעוררו ראשי בני ישראל לבקש את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם, אחר ישובו בני ישראל ואחרי ה' ולכו החיל אשר נגע אלהים בלבכם, ואמרו לכו ונעלה אל הר ה', אף שהוא עדין הר, ובנין הבית תעוררו את לב ישראל לשוב להסתופף בבית אלהינו, ואמרו לכו ונעלה אל בית אלהי יעקב, ואשר לא יהנו כבוד לאלהי ישראל לשוב להסתופף בצלו אפילו אחרי בנין הבית, עליהם נאמר [יחזקאל כ'] וברותי מכם הטורדים והפושעים בני מארץ כנעניהם אוציא אותם ואל ארמת ישראל לא יבא וידעתם כי אני ה', ועיין זוה"ק סיף פ' חיי שרה :

מן כיון שהנאולה היא זיכר כללי נוגע לכל ישראל, לכן כל מה שאמרו מעניני הנאולה נאמר דרך כלל מה שאמרו בל הקצין כלו ואין הרבר הלוי אלא בהשוכה ר"ל השוכה כללית. שהי השוכות הן השוכה פרטית והשוכה כללית. השוכה פרטית ר"ל שישבו איש איש מדרנו הרעה לפי גדרי השוכה אשר גבלו ראשונים הלא הם כתובים בספוי המוכר, ולכן נקראת השוכה פרטית שנצרכת בפרטית לכל איש ואיש לפי מעשיו, להחיות את נפשו חיי העיה"ב, והשוכה כללית ר"ל שישבו כל ישראל לארץ נחלת אבותינו לקבל אלהותו ועול מלכותו ית', לקנות העיה"ב ההההין הכל נחלתנו, ועל השוכה הכללית צוו כל הנביאים כמ"ש (ירמיה ל"א) הציבו לך ציונים שימי לך המרורים שהי לך למסלה דרך הלכת שובי בתולת ישראל שובי אל עירך אלה וכן ישעיה (כ"א) אמר שומר אהא בוקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שובו אהיו, שובו ביאו*, וכן כהיב (ירמיה ג') שובו כנים שובנים נאום ה' כי אנכי כעלתי ככם ולקחתי אתכם אהד מעיר ושנים טמשפחה והבאתי אתכם ציון, הרי שובו כנים ר"ל שובו לציון, ואע"פ שאין אנו ראויים הקב"ה יעשה אתנו ככל נפלאותיו בזכות אבותינו הקדושים כמ"ש (שמות רבה פ' מ"ו) אמר הקב"ה אם אני מסתכל במעשיהם של ישראל אינן ננאלין לעולם אלא לבי אני מסתכל לאבותיהם הקדושים בזכות אבותם אני גואלם לכך נאמר מדלג על ההרים ואין הרים אלא אבות שנאמר שמעו הרים את ריב ה', אם כן אין הרבר הלוי בעדקתינו, ואפילו כביאה ראשונה שהיו דור דעה כהיב (דברים ט') אל האמר בלבבך כהרוף ה' אלהיך אותם מלפניך לאמר בעדקתי הביאתי ה' לרשת את הארץ הוואת וגו' לא בעדקתך וביושר לבבך אתה בא לרשת את ארצם, כי ברשעת הגוים האלה ולמען הקים את הרבר אשר נשבע ה' לאבותיך, ובטמן הווא גם כן יעשה ה'

(* וכן זכריה ט' שובו לכפרון אסירי התקה. וכן שם ב' הוי הוי ונסו מארץ צפון. וכן ישעיה ג"ב סורו צאו משם. צאו מהוכה. פ' רש"י צאו מהיך הגלות.)

הי אתנו לטען הקים את הרבר אשר נשבע לאבותינו אשר כרת את אברהם
 ושבועתו ליצחק ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם לאמר לך אהן ארץ
 כנען חבל נחלתכם. אמרו במדרש ילקוט ראובני פי' וארא וו"ל נראה אל האבות
 באל שדי שהוא מנצח בו מערכות השמים לעשות מהם נסים נסתרים שלא
 הבצל מנהגו של עולם, ברעב זנס ובמלחמה ממות הצילם ולהת להם עושר
 וכובוד, אבל כשמי הי אשר נהיה בו כל הנה לא נודעתי להם, לכרוא להם חדשות
 בשינוי התולדות שהם נסים נגלים עכ"ל, וכיון שהגאולה בזכות האביה תהיה
 הגאולה דרך טבע בנסים נסתרים לעושה נפלאות גדולות לבדו, כמ"ש (ישעיה
 מ"ה) אכן אתה אל מסתתר אלהי ישראל מושיע וכן כתיב בצרה קראת ואחלצך
 אענך בסתר רעם, ולכן המשילו הנביאים את הגאולה כדרכי הטבע כמ"ש
 (ישעיה ס"א) כי כארץ יוציא צמחה וכננה זרועיה הצמיח כן אדני הי יצמיח
 צדקה ותהלה נגד כל הנוים, ר"ל כארץ יוציא צמחה מה שהורע בה, שאם
 לא הורע לא תצמיח, כן אדני הי יצמיח צדקה ותהלה אם תורע, ואם לא
 תורע לא תצמיח, וכן כי יבעל בחור בתולה יבעלך בניך ומשוש חתן על כלה
 ישיש עליך אלהיך, וכן כתיב (הושע ב') וארשהיך לי לעולם וכו', ר"ל כדרך
 הארץ תחלה אירושין ואח"כ נשואין ואח"כ יהיה נולד הבן יקור.

ין ומ"ש אין ירושלים נפרדת אלא בצדקה, ר"ל צדקה כללית לפרות ירושלים
 כמ"ש ציון במשפט הפרדה, ר"ל במשפט המלוכה רהיינו מצות המעשר שהיא
 במשפטי המלוכה כמ"ש בספר שמואל, ולכן עשו רז"ל סימן לכתוב ירושלים
 חסר יו"ד להודיע כי בעון המעשר גלו, כמ"ש רות רבה פסוק והנה בועז,
 וכוכות המעשר יגאלו כמ"ש ש"ר (פ' ע"א) א"ר נחמיה אפילו בשעה שאנו
 עושים את הצדקה מביטים אנו במעשינו ויש לנו בושת פנים, אין לנו שעה
 שאנו באים בורע אלא בשעה שאנו מוצאים מעשרותינו וכו', פי' הרב ידו משה
 בורע פי' בחזקה אף בלי שום זכיות אלא במעשר כי גדול כח המעשר, ולכן
 מכל התורה שקיימו האבות לא פורש בתורה כי אם מצות המעשר, להודיע כי
 על ידו המעשר יוכו ישראל לארץ נחלת אבותינו, וציון במשפט המלוכה
 תפרה ושביה בצדקה, השבים לארץ ישיבו בצדקה שיתנו אחינו בני ישראל
 להספיק לעולי גולה, כמו שעשו פפוס ולוליאנוס והיו מספיקים לעולי גולה כסף
 וזהב וכל צרכם כמ"ש ב"ר (סוף פ' ס"ד), כי העולים ראשונה יהיו עם עני
 ורל כמ"ש (ישעיה י"ד) כי הי יסר ציון ובה יחסו עניי עמו, וכן יסר הפיימן לא
 הכושי ולא הכלמי, מה השתוחחי ומה תהמי, כך יחסו עניי עמי, ונבנתה עיר
 על הלה, וכן כתיב (תהלים ק"ו) ויושב שם רעבים ויכוננו עיר מושב ויורעו
 שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי הבואה ויברכם וירבו מאד, מי חכם וישמר אלה
 ויתבוננו חסדו הי, ז"ש רז"ל גדולה צדקה שמקרכת הגאולה, כתב הרמב"ם ו"ל
 הלכות מהנות עניים וו"ל שמונה מעלות יש לצדקה זו למעלה טו, המעלה
 שאין למעלה הימנה זה הסחוק ביד ישראל המך ונותן לו מתנה או הלואה או
 עושה עמו שהפוח או מציא לו מלאכה כדי לחוק את ידו עד שלא יצטרך
 לכרויה וכו'. והו אמרו גדולה צדקה שמקרכת הגאולה, ר"ל הצדקה הגדולה
 דהיינו לחוק ביד עולי גולה שיוכלו להתפרנס היא מקרכת הגאולה, ואין ירושלים
 נפרדת אלא בצדקה הגדולה הזאת שנאמר ציון במשפט הפרדה, פי' רד"ק
 משפט

משפט ר"ל מצות שבין אדם לחבירו ר"ל ציון הפרה במצות שבין אדם לחבירו, דהיינו לחוק ירים רפה ולאמץ ברכים כושלות להמציא להם עבודה ומלאכה שיוכלו להתפרנס, שאם אין פרנסה אין נאולה, וכן אמרו רז"ל גדולה פרנסה יותר מן הנאולה שהנאולה על ידי מלאך שנאמר וישלח מלאך ויוציא ו מצרים, ופרנסה על ידי הקב"ה שנאמר פתח את ירך ומשביע לכל חי רצין, ולכן החלה וראש לפדיון נפשנו חייבים כל ישראל ועטרותיהם בראשיהם איצולי בני ישראל לפקח ולהשגיח על פרנסת אחינו בני ישראל היושבים ראשונה במלכות שמים, ושבבי ארץ ישראל, ולא יקחו עוד חרפת רעב בנוים, וכשישמעו ישראל כי פקד ה' את עמו להת להם לחם יהעורר להם לשוב אל ה' להסתופף בכית אלהינו.

יח ועתה אליכם המצוה הזאת הבהנים היושבים כמאות למושפט לרבר על לב ישראל להת כבוד לשמו לקבל עול מלכותו ית' להת משפט הטלובה למלך הכבוד, למען ישוב ה' מחרון אפו, אף הבין תבל כל המוט, כמ"ש הרב כבוד חכמים (ירושלמי ברכות פ' ט' אגדה י"ד) אליהו ו"ל שאל לרבי נהוראי מפני מה זועזעת באים לעולם א"ל בעון תרומות ומעשרות, כתוב אחד אומר עיני ה' אלהיך בה וכתוב אחד אומר המביט לארץ ותרעד, הא כיצד בשעה שישאל עושין רצונו של מקום ומוציאין מעשרות כראוי המיד עיני ה' אלהיך בה ואינה נוקת כלום, בשעה שאינן עושין רצונו של מקום ואינן מוציאין מעשרות כראוי המביט לארץ ותרעד א"ל בני חייך כך היא, אבל כך עיקרו של דבר בשעה שהקב"ה מביט בכתבי היאטראות וקרקסאות בטח ושאנן ושלוח ובית טקדשו הרב הוא אפילו לעולמו להתריבו הה"ד ה' סמרום ישאג ומסעין קרושי יתן קולו שאגו ישאג על ניהו בשביל ניהו עכ"ל, ר"ל הגאולה תלויה במצות המעשר לפדות ירושלים ולהספיק לעולי גולה, וכשישראל אינן עושין רצונו של מקום להוציא המעשרות הוא מביט לארץ ורואה ביתו חרב ושואג כארי ושמים וארץ רועשים, וכן אמרו ש"ד (פ' כ"ט) שאל בלצא את ר' עקיבא מתיכן הרעש נעשה א"ל בשעה שהקב"ה מסתכל בכתבי ע"ו היאך נתונים בשקט ובשלוח ורואה ביתו חרב כביכול הוא מקנא ושואג ומיד השמים והארץ רועשים שנאמר (יואל ד') וה' מציון ישאג ומירושלים יתן קולו ורעשו שמים וארץ, והנה עיניכם רואות כי יד ה' ננעה בנו, כי ארובות סמרום נפתחו וירעשו מסודי ארץ, נייע הנוע ארץ כשכור, וכמה קהלות קדושות היו לשממה וחרבה והיה בתיהם קבריהם, וכמה קהלות היו לשרפת אש כמ"ש ויקרא רבה (פ' כ"ג) למחר כשיגיע הקץ מה הקב"ה עושה מביא את האור ושורף חוצה לה שנאמר והיו עמים משרפות סיר, ומה כתיב בהו ה' בדר ינחנו, ר"ל ישראל אינן עושין תשובה לארץ מפני שעניניהם תחום על כליהם, מה הקב"ה עושה מביא את האור ושורף כל אשר להם כרי שלא יהיה להם מעכב ומה כתיב בהם ה' בדר ינחנו עם עני ורל וחמו בשם ה', וכן כתיב ה' מלך תגל הארץ וכיו, אש לפניו הלך, וכן שמחו את ירושלים וכיו, כי הנה ה' באש יבא וכיו, ולכן יראו את ה' קרושיו, תנו לה' אלהיכם כבוד כמרים יחשיך, ושאתם מים בששון מסעיני הישועה, לכבות את הדליקה ואת האש הגדולה דלא ויקיד עלמא בשלהובי דצדק.

ימ מצות המעשר כינה הכתוב בשם השוכה כס"ש (מלאכי ג) שובו אלי ואשובה אליכם, ואמרתם כמה נשוב וכו', הביאו את כל המעשר אל בית האוצר וכו', וכינה הכתוב את המעשר בשם השוכה כי עם הצדקה הכללית דהיינו המעשר יספיקו לעולי גולה כדי שישבו אל הארץ, וההשוכה לארץ הכפר על כל עונותינו וכפר ארמיהו עמו, והכפרה תהיה דומיא דעבורת השעירים ביום הכפורים גורל אחד לה', שישניחו על עניני העולם הבא לחזיק ביד לזידי התורה להעמיד תלמידים הרבה, להגדיל תורה ולהאדירה, וגורל אחד לעזאזל, שישניחו על העניני העולם הזה דהיינו פרנסת עולי גולה, להמציא להם עבודה ומלאכה ואומניות וסחרות ולשונות העמים כדי שיגיעו פרנסתם בנחת ולא בצער בריוח ולא בצמצום, והכהנים והעם העומדים בעור"ה יהיה כל מגמתם להעלות גורל של שם ביסין, לתת גדולה וכבוד לעמלי תורה יותר מחכמי הלשונות וחכמי האומניות כדי שירוצו התלמידים לתורה יותר מן הלשונות בשביל הנאתם החושיות בעולם הזה, כמו שכתוב בתורה שבר העולם הזה אם בחקתי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם, כי שבר העולם הבא בעקב לא יבנס בלב התלמידים, ושני השעירים מעכבים זה את זה, שאי אפשר לנשמה בלא גוף ולא גוף בלא נשמה, והמהחסדים המעכבים העבודה והאומניות והלשונות ואומרים בפה מלא כי לא נבראת ירושלים אלא לעסוק בתורה אם כונתם רצויה מעשיהם אינם רצוים, שאי אפשר בעולם הזה להתנהג בדרך העולם הבא שאין בו לא אכילה ולא שתיה, וחלילה שיעלה על לב איש לעזוב את התורה כי היא חיינו ואורך ימינו, אלא אדרבה האכרים והכורמים והסוחרים והאומנים הם יחזיקו ביד לומדי התורה ויספיקו להם כדי צרכם למען אשר לא יקחו עיר חרפת רעב בגוים, כמו שצוה ה' לתת המעשר לשכט הלוי כי בו בחר ה' לשרתו ולברך בשמו ולהורות את בני ישראל, וכן נעשה גם אנתנו לתת משפט השלובה לכסא כבורו מקום מקדשנו, לחזיק את התורה להגדילה ולהאדירה כי מציון הצא תורה, למה נגרע מכל העמים שהם מחזיקים ביד קדושיהם וכהניהם העומדים על משמרתם:

כ והענין הזה רמוה רבקה ליעקב אבינו, לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים, אמרו רז"ל בראשית רבה פ' פ"ה לך נא אל הצאן אמר רבי לוי לך וקדם את האומה המשולה לצאן היך מר"א ואתם צאני צאן סרעיתי, וקח לי משם שני גדיי עזים טובים רבי הלכו אמר טובים לך שעל ידם אתה נוטל את הברכות, וטובים לבניך שעל ידם הוא מהכפר להם ביום הכפורים, ר"ל יעקב אבינו היה יושב אהלים ועוסק בהורה יומם ולילה, אמרה לו אמו בני לא זו הדרך הישרה שיבור לו האדם, כי כל תורה שאין עמה מלאכה סופה במלה וגוררה עון, וענה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך, לך נא אל הצאן קרשים צאן ירושלים להורות להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ר"ל העוסקים בעניני העולם הזה והעוסקים בעניני העולם הבא יהיו שניהם כאחד טובים ובל מעשיהם יהיו לשם שמים, ויהיו טובים לך שאהה נוטל את הברכות ויהן לך האלהים סמל השמים ומשמני הארץ והרב רגן והירוש, כדי שתוכל לעבוד עבודת הקודש בלי שום מרדה, וטובים לבניך שעל ידם הוא מהכפר להם ביום הכפורים בעבורת השעירים:

ללמד דעת את העם ושמרו דרך ה' דרך ישר לא יבשלו בה, מצות שבין אדם לחבירו לאכול פירותיהם בעולם הזה, ומצות שבין אדם למקום לקנות חיי העולם הבא, ולכן עשתה לו סימן רבקה אמו ואת עורות גדיי העוים הלבוישה על ידיו ועל חלקת צואריו, להודיעו כי הגאולה העתידה שהיא בזכותו ציון במשפט חפדה ושביה בצדקה, וישראל ימלאו את ידיהם לה' לעשות צדקה ומשפט המלוכה, לטען הביא ה' על אברהם אה אשר דבר עליו, ועל חלקת צואריו להודיעו כי המצוה הזאת היא להודיעו ישראל אשר חננם ה' נוב שגתים ולשון למורים לדעת לעוה את יעף דבר והם יחלקו מתטאות פיהם לעורר את לב ישראל ונקבצו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ ואף על פי שאין לך ריח רע כשמופי העוים הוא סמכה על הנם שיכנס עמו ריח שדה אשר ברכו ה' כמ"ש רש"י ז"ל, להודיעו כי הקב"ה לא יסתכל במעשינו הרעים, אבל יעשה עמנו ככל נפלאותיו בזכות אבותינו הקדושים כנזכר אות מ"ו, וכשישראל ימלאו את ידיהם לה' לעשות צדקה ומשפט לפדות ירושלים, הקב"ה יעשה עמנו אות למיכה ויצוה את ברכתו בכל משלח ידיו, ובהננוי נא בואת אמר ה' צנאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די, כמ"ש (יחזקאל ל"ד) וחושעתי לצאתי וכו' והקיותי עליהם רועה אחד ורעה אההן את עבדי דוד הוא ירעה אותם וכו' ונתתי אותם וסביבות גבעתי ברכה וגבבדגם הגשם בעתו גשמי ברכה יהיו, ולא יהיו עוד אסופי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלומה הגוים. ובערוני ישראל המגידים והשרידים אשר ה' קורא יפתחו את פיהם לדבר על לב ירושלים הקב"ה ישפוך את רוחו עליהם וישם את דבריו בפיהם לדבר שלום אל עמו ואל חסידיו. כמ"ש הנא דבי אליהו סא"ד פ' ר' וה"ל וכן כל חכם ורכם מישראל שיש בו דברי הורה לאמיהו ומהאנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודן של ישראל כל ימיו, ומחדש ומתאוה ומצפה על כבוד ירושלים ועל בית המקדש ועל הישועה שהצמיח בקרוב ועל כינוס גלויה מיד רוח הקודש שורה בקרבנו שנאמר איה השם בקרבנו את רוח קדשו, ולכן נעשה לו נס ונכנס עמו ריח גן עדן להודיעו כי הקב"ה יעשה עמנו נסים ונפלאות וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו. ויהננו מדע ובינה והשכל לעורר את לב ישראל לאהבה את ה' אלהינו לשמוע בקולו ולרבקה בו כי הוא זוינו ואורך ימינו לשבת על האדמה אשר נשבע ה' לאבותינו. ועוד עשתה לו סימן רבקה אמו, ותקח את בגדי עשו בנה הגדול החבורות, והלבש את יעקב בנה הקטן, להודיעו כי גאולתו וגדולתו תהיה על ידי טלבי הארץ :

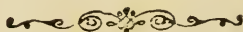
כא ומ"ש שהדבר תלוי בשלום, ר"ל שלום כללי דהיינו שיקבצו ראשי קהילות ישראל באגודה אחת ובעצה אחת לבקש בקשתם הכללית טאה טלבי הארץ בעד עמינו ובעד ערי אלהינו, להשיבנו אל נחלת אבותינו, כמ"ש (ישעיה כד) ואוספו אספה אסיר על בור, ר"ל ואוספו אספה בעוד שהם אסורים על בור הגלות, לבקש את ה' אלהיהם ואת דוד טלכם. ומצות הבקשה הזאת היא לאחינו אנשי גאולתנו הדרים בארצות החפשויות כמו הבריטאנים והצופיתים אשר כה בהם לעמוד בחיבלי מלך כמו שכתוב (חושע י"א) אחרי ה' ילכו כאריות ישאג כי הוא ישאג ויחדו בניו מים, הרגם ונתן ויתכנסון :

גלוותא ממערבא, ר"ל מלכות הכרומאניא ומלכות צרפת הנקראים מלכי המערב, ולהם המצוה הזאת לתת גדולה ליוצר בראשה, לכונן את בית חיינו ולהשיב שכניהו להוכו, כמו שכתוב אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד, אימתי, כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו, כמו שבאה נחמת הארץ ביהוקאל ל"ו ואתם הרי ישראל ענפיים התנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבא, כי הנני אליכם ופניהי אליכם ונעבדתם ונורעתם. אמרו בפרק חלק אמר רב יהודה אמר רב אין לך קץ מגולה מזה, ר"ל כשיתנו ישראל אל לבם לעבוד את האדמה אשר לוקחו משם והו הקין מפני שאין הרבר הלוי אלא פתובה לארץ, ועבודת האדמה הסבב התשובה לארץ כי היא פרנסת העניים כמו שכתוב עובד אדמתו ישבע לחם, והמצוה הראשונה לעולי גולה היא עבודת האדמה, כמ"ש ויקרא רבה פ' כ"ה ובי הבאו אל הארץ ונמעתם כל עין מאבל, רבי יהודה בר' סימין פתח אחרי ה' אלהיכם תלכו, ובי אפשר לבשר ודם להלוך אחר הקב"ה, ובי הרבבין ובי אפשר לבשר ודם להדבק בשכינה שכתוב בו כי ה' אלהיך אש אוכלת הוא, אלא מתחלת בריותו של עולם לא נהעסק הקב"ה אלא כמטע תחלה הדא דכתיב ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם, אף אתם כשנכנסים לארץ לא תהעסקו אלא במטע תחלה הה"ר ובי הבאו אל הארץ ונמעתם כל עין מאבל, ומיבטחים אנו מפי כל הנביאים שהארץ תשוב לאיהנה הראשון והוסף ה' כחה לפי כוונת הבריאה ועתירה חטה שתתמר כדקל ותהיה כשתי כליות של שור הגדול ותהיה ראויה כאבילה כמו פירות האילן שאינן צריכין תיקון, ומביא ענבה אחת בקרון או בספינה ומספק הימנה כפמס גדול ועציה מסיקין תחת התבשיל, ועתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות, וכחנה מברכות העולם הבא הנאמרים בסוף כתובות, וארצנו הקדושה אלהים יכוננה יהיה כאלמנה ולא אלמנה ממש אלא כאשה עוובה ועצובה ואל אלוף נעוריה הקוה, כמ"ש רבינו בחיי פ' בחקתי ד' ק"ג ע"ר ושטמו עליה אויביכם היושבים בה, שממה החיה לאויביכם שלא ימצאו בה נחת רוח. ובשורה טובה היא לישראל, וכן דרשו רז"ל בתורת כהנים זו סדה טובה לישראל שלא יהיו אוסרים הואיל וגלינו מארצנו עכשו אויביים באים ומוציאים עליה נחת רוח, לכך נאמר ושטמו עליה אויביים היושבים בה, אף האויבים הבאים אחריכם לא ימצאו בה נחת רוח, שאף היושבים בה ינהגו עליה שממה שלא יבנו עליה חומה ומגדול, וכל האומות ישדלו לבנותה ואין להם כח, ויש בזה סימן גדול לישראל שסיוס שחרבה לא קבלה אומה ולשון ולא תקבל עד שישוכו אפרוחיה להוכה עכ"ל:

כב אמרו רז"ל למה נקרא שמה ארץ כנען אף לאחר כיבוש מפני שהוא ארץ סחורה כמ"ש כנעניה נכבדי ארץ, רצה לומר למה נכתב בתורה כי תבאו אל ארץ כנען, ולא נאמר כי תבאו אל ארץ ישראל, מפני שכנען הוא לשון סחורה כמו כנען בידו מאוני מרמה, כנעניה נכבדי ארץ, וארצנו הקדושה יש לה המעלה הזאת שהיא ארץ סחורה מפני שהיא יושבת על חוף הים הגדול על טבור הארץ כמו שכתוב זאת ירושלים בהוך הגוים שמהיה וסביבותיה מדינות גדולות, והיא היתה לעולם רובלת העמים, ולכן נשאר לה שם ארץ כנען לשם ולתהלה כלומר ארץ סחורה, ועוד יש לומר שנקראת ארץ סחורה מפני

כי תשובתנו אל הארץ תהיה דרך סחורה . שיקבצו ישראל אסיפה אחת . כמו שאר האסיפות חברות אניות האש וחברות הדרך העשויה מברזל וכדומה והם ישימו ראש אחד הוא המשיח בן יוסף ראש האסיפה להשגיה על עניני האסיפה לקרב התועלת ולהרחיק הנזק , ונלוו גוים רבים אל ה' וישבו בארץ ויסחרו אותה לעבדה ולשמרה ובנו בתים ונטעו כרמים , ויתקנו הדרכים ויעשו אניות ואומניות , והכל לתועלת החברה והסחורה , כי חברתנו ואסיפתנו אינה על דרך פוליטיק שאר המלכויות , אנחנו מפורים בארבע כונפות הארץ , ואנחנו חייבים תודות לכל מלכי האדמה על כל הטובה אשר עשו עמנו כל ימי היותנו מסתופפים בצלם , וחלילה לנו למרות עיני כבוד אחד המלכים , כי מושבעים אנו שלא למרוד באומות העולם כמ"ש (כתובות דף קי"א ע"א) , ובני ישראל נאמנים על השבועה , כי בכל התורה כתוב ונקח , ובשבועה כתיב כי לא ינקח ה' את אשר ישא את שמו לשוא , אלא כל מגמתנו יהיה לחזק את החברה , להעמיד הסחורה לקרב התועלת , עד שזוכה ונחיה לבנין בית קדשנו ורפארתנו כי אז יעתר ה' לארץ , ויניח טובה וברכה , ולא יהיה כנעני עוד בבית ה' צבאות ביום ההוא , א"ר ירמיה לא יהיה כאן עני (פסחים פ"ג) כי יצוה ה' את ברכתו יברכך ה' מציון , כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם , אמרו רז"ל הנחומא פרשת נח א"ר שמואל בר נחמני מסורת אנדה שאין ירושלים נבנית עד שיקבצו גליות , דהיינו האסיפה הנזכרת ולכן כל המדבר על לב ירושלים וקורא אליה להאסף . וכל המעורר על הקיבוץ הנבחר והאסיפה המאושרת . וכל המחזיק ביד עולי גולה הרי הוא בכלל בוני ירושלים . ויונה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו , ולכן הקבצו ושמעו בני יעקב בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו , הציבו לך ציונים שימי לך המרורים שתי לבך למסולה דרך הלכת שיבי בתולה ישראל שיבי אל עריך אלה , פי המדבר לכבוד אלהינו השיכן בציון והבית בירושלים , פה סעמלין יע'א שנת שיבו כנים שובכים נאום ה' כי אנכי בעלתי כבם ולקחתי אתכם אחד סעיר ושנים ממשפחה והבאתי

אתבים ציון : ק"ג ע"ג

כתיב הושע ב' ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחרו ושמו להם
 דאש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל.

מיום גלות ישראל מעל אדמתם כל עדת ישראל מצפים תשועת ה' ונכון לבנו
 בטוח כי יקים ה' את דברו אשר ברת את אברהם ושבועתו ליצחק
 ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל
 גהלתם, ולא איש אל ויכזב וכן אדם ויהנחם, אבל כך גזרה חכמתו יתברך
 שישראל יתחילו לשוב אליו, כמו שנחוב [ישעיה טד כ"ו] מקים דבר עבדו
 ועצת מלאכיו ישלים, האומר לירושלים תושב ולערי יהודה חבנינה וחרבותיה
 אקומם, פ' הרב כלי פו (דף קעו ע"א) וו"ל לא יהיה הוא יתברך המתחיל
כי אם ישראל והוא ית' ישלים, וכן כתב הרב שתי ידות (דף קי"ב ע"ג) וו"ל
ואתה תשוב ושמעת בקול ה', רצה לומר ובלבד שאתה תתחיל לשוב, ואז
ושב ה' אליך את שבתך ורחטך ושב וקבצך מכל העמים, וכתב רבינו בחיי
פרשת נצבים וו"ל ומעם ואתה תשוב הכמחה שהם עתידין לעשות כן שישבו
בתשובה אל הארץ עב"ל וכל הקיצין כלו ואין הדבר הלוי אלא בתשובה אל
 הארץ, כמ"ט (ירמיה לא כא) שובי בתולת ישראל שובי אל עריך אלה :

אמרן רו"ל ראויים היו ישראל להעשות להם נס בימי עזרא אלא שגרם החטא, וכל
 שכן בזמן הזה, ולכן הגאולה הזאת לא תהיה כי אם בבקשת מלכי
 הארץ לקרא לנו דרור לשוב אל ארצנו ואל נחלת אבותינו, (עיון אות ט') ומצות
 הבקשה הזאת היא לאחינו אישי גאולתנו הדרים בארצות החפשיזות אשר כח
 בהם לעמוד בהיכלי מלך ;

והמצוה הזאת לא נפלאה היא ולא רחוקה, כי מצד אדוננו השולטן יר"ה
 ותנשא מלכותו לא יתמהמה כי גלוי וידוע לפני כסא כבוד אדוננו השולטן
 ולפני כל שריו ועבדיו כי היהודים הם עבדים נאמנים לכבוד מלכותו (עיון
 תוספות יום טוב מעשר שני פ' ה' מ' ב') ומצד חלוק האמונות לא יתעכב הדבר,
 כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם ה' אלהינו לעולם ועד,
 ולא יפלא מה' דבר :

ולכן את אחי אנכי מבקש לאסף אגודה אחת כשאר האסיפות כמו חברות
 אחרות האש והחברות הדרך העשויה מבורל וכדומה, והם יפילו החינתם
 לפני כסא כבוד אדוננו השולטן יר"ה לתת לנו את ארץ נחלת אבותינו בדבר
 קצוב מדי שנה בשנה כאשר עשו מדינות אחרות היושבות על נהר
 דגובין, וכשיקרא שם ישראל על ארצנו ועל נחלת אבותינו יתעורר
 לב כל ישראל לעזור את החברה בגופם ובממונם ואף כי ראשית
 החברה יהיה מצער אחריתה ישגה מאוד. והאסיפה הנבחרת ישימו וקנים
 משגיחים על עניני החברה לקרב התועלת ולהרחיק הנזק. ובני כתיב ונמטעו
 כרמים ויהקנו הדרכים ויעשו אניות ואומניות וחבל לתועלת החברה והסחרה,
 ומעט מעט לקבץ העניים המפזיזים לעבוד את האדמה, והיו כה אכרים וכורמים
 ויונבים כמו שכתוב (יהוקאל לו) ונא יקחו עוד חרפת רעב בננים, ועתה הלו

גא פני אל ויחננו ויטה לב המלכים והשרים לרחם על פוורנו בארבע כנפות הארץ
 זה שמונה עשר מאות שנה, יראו את ה' קדושו הנו לה' אלהיכם כבוד במרם
 יחשיך במרם יבאו ימי הרעם והרעש הנו' סוף חגי למען ישוב ה' מחרון אפו
 ויתן שלום בארץ ויתן שבע בעולם ויגוח העולם מעצבו ומרגזו ומהעבודת הקשה
 ולא תנוע הארץ כשבור, כי בדבר הזה הלוי ישוב העולם והיקונו, כמו שכתוב
 הללו את ה' כל גוים שבחיהו כל האימים כי גבר עלינו חסדו, ואני בה' אצפה
 אוחילה לאלהי ישעי אמור יאמר העבד :

יהודה בר' שלמה חי אלקלעי

ה"י

כתבתי פה קריה נאמנה עם ה' ועם ישראל אמשטרדם יע"א.
 י"ב שבט שנת וכל העם איש"ר ראינו ב"תוכה אנשי מדות.

3 1761 07284604 1

Alkalai, Judah
Goral la-Adonai

BM
645
R45A4
1903